

1233

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΠΑΛΑΤΕΣ

Η ΗΡΩΙΣ ΚΡΗΤΗ

ΚΑΙ

Ο ΑΓΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΟΙΗΜΑ

ΔΥΡΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΚΑΛΑΘΑΚΗ.

Τὴν ἀρχαίαν εὐκλειάν σου
Ἐλησμόνησεν ἡ Δύσις,
Θάρρει ὅμως, ΜΑΧΟΜΕΝΗ,
Τὸν ζυγὸν σου θ' ἀποσείσης,
Τοὺς ἐχθροὺς θὰ καταστρέψης,
Καὶ μακρῶν ἀγώνων, ΚΡΗΤΗ,
Τοὺς καρποὺς τέλος θὰ δρέψης.

ΑΘΗΝΑΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΔΑΛΤΑΤΣΕ

(Ὁδὸς Περικλέους, ἀριθ. 23.)

—
1877.

24

Πάν αντίτυπον μὴ φέρον τὴν ιδίαν υπογραφήν μου
εἶναι κλοπιμαῖον, καὶ ὡς τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ νόμου καταδιώκεται.

Η. Χατζιδάκης

ΤΟΙΣ

ΗΡΩΙΚΟΙΣ ΠΡΟΜΑΧΟΙΣ

ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ὁ ποιήσας.

ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΝΑΣΣΑ τῆς Μεσογείου, νήπιον τὸν θεὸν Δία
Ἐκρυψεν ἡ Ῥέα πάλαι ἔς τὰ ἐδάφη σου τὰ Θεῖα.
Τὸν ἐθήλασαν αἱ Νύμφαι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ἡμέρου
Κλίματός σου, ὦ Πατρίς μου, φαιδρὰ θύγατερ Ἐσπέρου.
Εἰς τὸ εὐφορόν σου κράτος ἡ Δημήτηρ ἐφευρέτις
Τῶν τεχνῶν, τὸ ἀροτρόν της ἔζευξεν ἡ εὐεργέτις
Τῶν λαῶν, καὶ τὸν αἰῶνα,
Τὸν χρυσοῦν σ' ἔφερε πρώτη μὲ τὸν θεῖον Ποσειδῶνα.

Ἑκατόμβας εἰς τὸν Φοῖβον, σφάγια εἰς τὴν Δικτύνην,(1)
Ἔθουον οἱ ἱερεῖς σου εἰς Κνωσσὸν καὶ εἰς Γορτύνην,
Ἐνθα ὑπὸ σχῆμα ταύρου ἦλθε τὴν Εὐρώπην φέρων,
Ὡς δελφὶν τὸ κῦμα σχίζων, ἐπὶ ὤμων ὁ Ζεὺς χαίρων.
Ἦρωας λεοντοκάρδους τίκτεις ἔτι, ὥς καὶ πάλαι,
Σὺ τοὺς ἄθλους, ὦ θεά μου, τῆς ἐνδόξου χώρας ψάλλε,
Χώρας, ἔνθα ἡ ἁγία
Ἔστηκε τὸ λάβαρόν της, Βασιλὶς ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Χαῖρε, μήτηρ τῶν Μακάρων, Κρήτη, ἡρώϊς, ὠραία,
Χαῖρε κλειὺς ἡρέμου πόντου, ἐκατόμπολις ἀρχαία.
Ὅ τὸ γάλα τῆς ἀμνάδος καὶ τὸ νέκταρ σου ῥοφήσας,
Ὅ τοὺς εὐανθεῖς σου κήπους καὶ λειμῶνας ἀτενίσας,
Καὶ ἀκούσας τῶν ψαλτῶν σου τὴν γλυκεῖαν μελωδίαν,
Χαρῶπὸς περιπλανᾶται ἔς τὴν ἀρχαίαν κατοικίαν
Τῶν Θεῶν καὶ ἡμιθέων,
Παραδείσου μυροβόλον λεπτὴν αὔραν ἀναπνέων.

Οἱ Κορύβαντες, Τιτᾶνες, ὁ Ὀρφεύς, ὁ Ὑπερίων,
Μνημοσύνη καὶ ἡ Θέμις πρὸς Σέ, φίλη, ἐμειδίων.
Ἔστεφε τὸ μέτωπόν σου νομοθέτης μεγαλόνοτος,
Δόξα καὶ εὐημερία τοὺς ἀρχαῖκούς σου χρόνους,
Νομοθέτης Ἑθνῶν πρῶτος, ὁ θαλασσοκράτωρ Μίνως(2)
Ὅ τοὺς Κᾶρας ἐξελάσας ὁ παλαιάτατος ἐκείνος,
Ὅ φωτίσας τὴν Ἑλλάδα,
Τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν μὲ πολιτισμοῦ τὴν δᾶδα·

Ζεῖδωρον ἐλευθερίας αὔραν, ὦ πατρίς μου, μόνον
Εἰς τὴν πρώτην ἐποχὴν σου ἔπνευσας δέκα αἰώνων,
Ὅτε ὁ Ἐπιμενίδης ὁ σοφὸς ἐψυχολόγει,
Καὶ καθὼς Πυθία μάντις εἰς Κνωσσὸν ἐχρησμολόγει,
Κ' εἰς τοὺς Ἰσθμικοὺς ἀγῶνας οἱ υἱοί σου ἀνεχώρουν,
Καὶ τῆς νίκης τοὺς στεφάνους ἐπιστρέφοντες ἐφόρουν
Μεταξὺ ἄλλων ἐλλήνων,
Σωτιάδης, Ἐρωγοτέλης, ἐβραβεύοντο καὶ Ζήνων.

ὑπὸ τὸν Ἰδομενέα(3) ὀγδοήκοντα τριήρεις
Ἐπεμψας εἰς τὴν Τρωάδα μαχητῶν ἀνδρείων πλήρεις.
Ἐπλεες, ὅπου ἀνάγκη τῶν λαῶν σὲ προσεκάλει,
Ἡ δὲ νίκη σ' ἠκολούθει δάφνας νέας νὰ σοὶ βάλῃ,
Τὴν χολὴν τῶν ζηλοτύπων πλὴν κινήσασα γειτόνων,
Τὸ ἀστραπηθόλον στέμμα διαδόχων αὐτοχθόνων,
Ἐξ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας,
Στόλοι καὶ στρατοὶ κυκλοῦσι τὰς τερπνάς σου παραλίας.

Προσεκάλεσας τὴν Ῥώμην τὴν πανοῦργον βοηθόν σου,
Ζυγὸν ὅμως ἡ δολία ἔθηκε ἔς τὸν τράχηλόν σου.
Ῥώμη! ὁ Ῥωμύλος(4) πρῶτος τὸν βασιλικόν σου θρόνον,
Ἐγκαινίασεν ὁ Κάϊν μ' αἷμα φεῦ! ἀδελφοκτόνον.
Συνταράττουσα τὸν πλῆρη καὶ κοχλάζοντα κρατῆρα
Φρικωδῶν, βαβαί! ὀργίων, μὲ ῥομφαίαν εἰς τὴν χεῖρα
Ἐτρεχες τὰς ἀποστάσεις,
Κατακτήσεων διψῶσα τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης.

Θέατρον κατέστης τέλος στυγερῶν κακουργημάτων
Εἰς ἃ ἔβαφον τὰς χεῖρας βασιλεῖς ἄνδρες αἱμάτων,
Ὅτε αἰφνης θεία δίκη κόψασα τὰς πτέρυγάς σου,
Σοὶ ἀφήρει μίαν, μίαν, τὰς ἀδίκους ἀρπαγὰς σου.
Σὺ τὰς πύλας τῆς Ἰδαίας(5) εἰς φυλὰς νέων τυράννων,
Ἦνοιξας, ἀθλία, Μαύρων, Ἐνετῶν καὶ Μουσουλμάνων;
Πλὴν καὶ σὺ βαρυαλγοῦσα,
Τραγικὸν ὑπέστης τέλος, πικρὸν θάνατον λαβοῦσα.

Μῆνας ἔξ ὃ στρατηγός σου πρὸς τοὺς Κρήτας πολεμήσας,
Αἰσχυνόμενος δὲ πλέον καὶ εἰς ἥττας ἀπαυδῆσας,
Πρὸς τὸν Ὑπατόν σου γράφει τὴν ὑποταγὴν, ἂν θέλῃ,
Τῆς Ἀρειμανίου χώρας, στρατοὺς νέους νὰ τῷ στέλλῃ.
Ὁ δὲ Ὑπατος ἀρίστην στρατιὰν μόνος ἐκλέξας,
Ἀπαντᾷ εἰς τὸν στρατάρχην ἐπιμόνως, τὰδε λέξας,
Ἦν εὐθέως διατάσσει
Εἰς τὴν Κρήτην νὰ ἀπέλθῃ καὶ τὴν Ῥώμην νὰ δοξάσῃ.

«Στρατηγέ! Δὲν εἶναι αἶσχος μίαν Αὐτοκρατορίαν,
«Ἦτις ἔσπειρε τὸν τρόμον ἔς τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν,
«Οἱ Εὐάριθμοι νησιῶται νὰ χλευάζωσιν ἀκόμη,
«Καὶ τὴν ἐντροπὴν νὰ φέρῃ εἰς τὸ πρόσωπον ἡ Ῥώμη;
«Μὲ τὴν νέαν ἐκστρατεῖαν καῦσον ὅ,τι ἀπαντήσῃς,
«Τὰ χωρία, τοὺς ἀγρούς των, τίποτε νὰ μὴ ἀφήσῃς,
«Μὴ φεισθῇς παιδῶν, νηπίων,
«Σφάζε γέροντας καὶ σχίζε τὰς γαστέρας τῶν ἐγκύων.

« Ὅργια φρικτὰ ἢ Ῥώμη πρὸς ἀνδρείους ἂν μὴ πράττη,
« Ὅταν τοὺς καθυποτάσῃ καὶ ἀγρίως δὲν σπαράττη,
« Ποῖον σέβας περιμένει ἂν μὴ τρόμον τοῖς ἐνσπείρῃ,
« Καὶ τῶν συγγενῶν τοὺς νέκυσ εἰς τὰς ἀγυιάς δὲν σύρῃ;
« Μετὰ ἓνα μῆνα θέλω τὴν ὑποταγὴν τῆς νήσου,
« Στὸν Λαβύρινθον δὲ ἄλλως τῆς Κνωσσοῦ περιορίσου.
« Κρύψου νὰ μὴ ὁρῶ πλέον,
« Ἀνάνδρε, καὶ πέμψω ἄλλον στρατηλάτην θαρραλέον.

Φθάσας ὁ στρατὸς ἐσπάρῃ ἔς τὰ τερπνὰ παράλιά σου,
Τρέχων εἰς τὰς ἐπαρχίας βεβηλῶν τὰ ἱερά σου.
Μόλις ὅμως τὰ πεδία τὰ ἱστορικὰ πατήσας,
Κ' ἐκτεθεὶς εἰς πολλὰς μάχας οὐδεμίαν δὲ νικήσας,
Ἐντρομος περιεπάτει ἄσυχον ζητῶν νὰ φύγῃ,
Στάδιον δὲ δόξης νέον εἰς τοὺς νικητὰς ἀνοίγει,
Ὅτε στρατιὰ μεγάλη,
Ἐναγῆς, ἔς τὸ ἔδαφός σου τὸ αἰμοβαφεὲς εἰσβάλλει.

Λυσσαλέα ἐπροχώρει ἔνθα ἦτο ψυχὴ ζωσα
Μὲ τὴν μάχαιραν ἔς τὰς χεῖρας, ὄργια δ' ἔπραξε τόσα,
Ὅσα κάλαμος ἂν γράψῃ, ἢ ἂν γλῶσσα φεῦ! λαλήσῃ
Τοῦ αὐτόπτου, εἰς τὸν οἶκτον καὶ τὰς πέτρας θὰ κινήσῃ.
Ἄλλου ὥρυττε τὸ ὄμμα, ἄλλου ἔσχιζε τὰ στήθη,
Τὰ θηρία τῶν ἐρήμων κατὰ γράμμα ἐμιμήθη,
Καὶ ἄγριον δημίου βλέμμα,
Ἐστρεφ' ὥς διψῶσα τίγρις ἢ ἀχόρεστος ἔς τὸ αἶμα.

Πολλῶν ἔθλασε τὰ ἄκρα καὶ τοὺς ἀπετέφρου ζῶντας,
Ἄνεσταύρωνε δὲ ἄλλους ὑπεργήρους ἤδη ὄντας.
Ἡ ἡμέρα ἐσκοτίσθη σπαραγμοὺς τόσους ἰδοῦσα,
Ἡ θεὰ δὲ ἡ Καλλιόπη ἔφευγε μακρὰν πενθοῦσα,
Ὁ δὲ Μέτελλος μ' ἀλύσεις περιβάλλων τὸν λαιμόν σου,
Πικροὺς χρόνους τῆς δουλείας ἔφερεν εἰς τὸν λαόν σου,
Ἄλλ' ὁ πανοπλίαν φέρων
Κρής, 'ς τὰ ὄρη ἐπλανᾶτο ἀνεξαρτησίαν χαίρων.

ΜΑΥΡΟΙ ἐκ τῆς Ἰσπανίας στόλον μέγαν ἐξοπλίζουν
Πειραταί, καὶ τὰς θαλάσσας τοῦ Αἰγαίου κατακλύζουν.
Νύκτωρ πλεύσαντες τὰς νῆας τὰς μικρὰς προσηραγμένας
Κυριεύων ἐξ ἐφόδου ἀνετοίμους 'ς τοὺς λιμένας·
Εἰς τοῦ Μιχαὴλ τὰ ὦτα μόλις φθάν' ἡ ἀγγελία,
Κρατερόν τὸν ναύαρχόν του ἔπεμψε μὲ δέκα πλοῖα,
Καὶ εἰς μίαν ναυμαχίαν,
Ἀνακτᾷ τῆς Μεσογείου πᾶσαν τὴν κυριαρχίαν.

Ἡ πανσέληνος τὴν λάμπιν ἔχειε τὴν ἀργυρᾶν της,
Εὐθυμοῦσα δὲ ἡ πόλις ἐξεδήλου τὴν χαράν της
Εἰς τὴν νίκην, ἀλλὰ νάρκην εἰς τὰ βλέφαρα ἐγχύσας
Ὁ Μορφεὺς τῶν εὐωχούντων, ὁ ἐχθρὸς τότε πηδῆσας
Εἰς τῶν νικητῶν τὰς νῆας, κοιμωμένους κατασφάζει,
Καὶ τοῦ Μιχαὴλ τὸν στόλον ἅπαντα ἐξουσιάζει,
Τὸν δὲ ναύαρχόν του ὄντα
,Στὴν ξηράν, τὸν συλλαμβάνει, καὶ σταυρώνει αὐτὸν ζῶντα.

Ἐνα ἔμειναν αἰῶνα ᾿ς τοῦ Αἰγαίου τὰς θαλάσσας,
Πλέοντες δὲ πρὸς τὰς νήσους οἱ Σαρακηνοὶ ἀπάσας,
Τὰς ἀκτὰς των ἀπεγύμνουσιν καὶ προσβάλλοντες τὰ πλοῖα,
Ἐπνιγον, βαβαί! τοὺς ναύτας εἰς τὸν πόντον τὰ θηρία,
Ὅτε ὁ Φωκᾶς μὲ μοῖραν στόλου αἰφνης τοὺς πατάσσει,
Καὶ εἰς τὸν τοῦ Βυζαντίου θρόνον τοὺς καθυποτάσσει,
Τὸ Αἰγαῖον καθαρίζει
Ὁ σωτὴρ, καὶ τοὺς ἀγρίους ἐκ τῆς Κρήτης ἐξορίζει.

Ὁ ΓΑΛΑΤΗΣ. Βαλδουῖνος τὸν τοῦ Βυζαντίου θρόνον
Ἀναβάς, τῶν νήσων ἤρξε πρὸ ἐπτὰ σχεδὸν αἰώνων.
Μεταξὺ τῶν τοῦ Αἰγαίου λαβὼν τέλος καὶ τὴν Κρήτην,
Δοῦκα τῆς τὸν Μοντφεράτον διορίζει τὸν ἀλήτην,
Ὅστις εἰς τὴν λάμψιν μόνον τοῦ χρυσοῦ ἀτενίζει,
Καὶ τὰς πολυτίμους κτήσεις ἀνταλλάσσωσιν καὶ σκορπίζων,
Ἀντὶ εὐτελοῦς ἀξίας
Σὲ ἐπώλησεν ὡς δούλην ᾿ς τὴν αὐλὴν τῆς Ἑνετίας.

Τῶν Ἑθνῶν ὑπάρχεις ἔρις, ποῖον νὰ σὲ κατακτήσῃ,
Καὶ εἰς τὸ Βασιλείόν σου τὴν σημαίαν του νὰ στήσῃ·
Τὸ ἀκόρεστόν των βλέμμα ἔκπαλαι σ' ἐνατενίζει.
Κ' ἐναλλάξ δυνάστης νέος, χολήν, ὄξος σὲ ποτίζει.
ὦ θεέ! ὁ τὴν εἰκόνα τὴν πιστὴν τοῦ Παραδείσου
Ἐπὶ Κρήτης ἀντιγράψας τὸν λαόν της εὐσπλαγχνίσου,
Ὅστις ἔνοπλος κοιμᾶται
Ἀπ' αἰώνων ᾿ς τὰ βουνά σου καὶ ἀδούλωτος πλανᾶται.

Πρὶν ὁ ἥλιος χρυσώσῃ τῶν βουνῶν τὰς ἀκρωρείας,
Τῶν ἀγοραστῶν σου στόλος φθάνει ἐκ τῆς Ἑνετίας.
Δάνδολος καὶ Πρεμαρένος σρατιάς σοὶ ἀντιτάσσουν.
Κ' ὑπὸ νέαν δυναστείαν τὰ πεδία ὑποτάσσουν.
Δοῦξ αὐτῆς ἀνηγορεύθῃ ὁ Θιέπωλος ὁ πρῶτος,
Καὶ τυμπάνων καὶ σαλπείγων πανταχοῦ ἀντήχει κρότος,
Κ' ἔχαιρεν ἡ Ἑνετία,
Πειρατῶν, λιμνοδιαίτων, ἀλιέων ἡ ἐστία.

Ἐσπευδον οἱ μετανάσται πειναλέοι νὰ χορτάσσουν,
Καὶ ὡς ὄρνεα τὰς σάρκας τοῦ λαοῦ σου νὰ σπαράσσουν.
Μεθ' ἐνιαυτοὺς δὲ οὗτοι φρούρια ἀμύνης κτίζουν,
Μὲ μακρὰ δὲ πυροβόλα τὰς ἐπάλξεις των στολίζουν.
Μάτην ὁμως ἀποβαίνει ἄμυνα ἐχθρῶν δειλαίων,
Ἐναντίον ἀτρομήτων ἀντιπάλων θαρραλέων,
Οἷτινες λάσια μόνον
Γυμνὰ στήθῃ ἀντιτάσσουν ἔς τὰ πεδία τῶν ἀγώνων.

Πρὶν ἢ ἔτος τελευτήσῃ σειρὰν ἡρχισας ἀγώνων,
Οὕς κληρονομίαν ἔσχες, ὦ Πατρίς μου, πρὸ αἰώνων.
Ἀποπτύσαντες τὰς νόθους οἱ υἱοὶ σου προνομίας
Τῆς Συγκλήτου, ξίφη σπῶσι κατὰ τῆς Δημοκρατίας,
Καὶ ἐδίωκον τοὺς ξένους ὡς εἰς τοὺς δρυμοὺς ὁ λέων
Θηρευτῆς, διώκει λείαν, ἐξορμῶντες τῶν ὀρέων,
Κ' ἐπιστρέφοντες στεφάνους
Νίκης εἰς τὰς κεφαλὰς των ἔφερον ἐπὶ τοῦ κράνους.

Τοὺς πολυετεῖς ἀγῶνας ἔσπεψεν ἐπιτυχία,
Χεὶρ τοῦ πατέρωνός σου Τίτου(6) τοὺς ἠϋλόγησεν ἁγία.
Τῆς Δημοκρατίας τραῦμα τῆς Ἑνετικῆς λαβούσης
Ὑπὸ τῶν Κρητῶν τῆς φαύλης καὶ αἰσχρῶς καταπεσοῦσης,
Δουξ Γρεδίνικος Μαρῖνος παμψηφει ἀνηγορεύθη,
Ὅταν δὲ εἰς τὸν ναόν του ἐν πομπῇ προεπορεύθη,
Ἐν χαρᾷ καὶ εὐθυμίᾳ
Ἐκραζεν ὁ λαὸς, «Ζήτω ἡ Κρητῶν Δημοκρατία.»

Μόλις αὐτονομηθεῖσα ἐκ μακραίωνος δουλείας,
Στόλος ὑπὸ τὸν Μικέλην ναύαρχον τῆς Ἑνετίας,
Καὶ στρατὸς ὑπὸ Δελθέρμεν νᾶ Σὲ ὑποτάξῃ φθάνει,
Τοὺς αἰγιαλοὺς δὲ νύκτωρ Ἀρμυροῦ καταλαμβάνει.
Ἄλλ' ἐκ σκοπιᾶς τοῦ Παύλου τὴν ἀπόβασιν ἰδοῦσα,
Φάλαγξ τῶν Κρητῶν καὶ δίκην κεραυνοῦ καταπεσοῦσα,
Ἐσφαξε πεντακοσίους,
Πλείονας δὲ συλλαβοῦσα τὰς ἀπήγαγε δεσμίους.

Ἐξαλλος ὁ στρατηγός των, ἕτερα ἀποβιβάζει
Στίφη καὶ πρὸς ταῦτα τάδε μετὰ θάρρος ἀνακράζει.
«Ἑνετοί! ἂν τοῦ πολέμου τὸ προοίμιόν μας ᾔτο
«Ἄτυχές! μὴ πτοηθῆτε. Στρατιῶται, σᾶς κηρύττω,
«Ὅτι ἔχομεν βεβαίαν νίκην, ἐὰν ἐμπλησθῶμεν
«Θάρρους, καὶ τὴν ἀντιπέραν ὄχθην Γάζη διαβῶμεν,
Ἵς τοὺς ὀρεσιβίους Κρήτας
«Ἐχομεν δεκαπλασίους ν' ἀντιτάξωμεν ὀπλίτας»

Διαβάς τὴν ὄχθην δύο τῶν ὑπασπιστῶν του στέλλει
 Ὡς τὸ στρατόπεδον εὐθέως καὶ ἀμνηστεῖαν προαγγέλλει
 Πρὸς τοὺς μαχητὰς ἐκείνους οἵτινες τὰ ὅπλα ρίψουν,
 Καὶ εἰς τὴν τῆς Ἐνετίας Σύγκλητον αὐχένα κύψουν.
 Παρὰ τῶν ἡρώων ὁμῶς κοινὴν ἄρνησιν λαβόντες
 Ἐπιστρέφουσι, καὶ ταύτην πρὸς τὸν στρατηγὸν εἰπόντες,
 «Ἐμπρὸς, κράζει, στρατιῶται,
 Ὅφονται οἱ ὑβρισταί μας καὶ ἐπίμονοι νησιῶται.»

Εἰς τῆς σάλπιγγος τὸν ἦχον ὁ στρατὸς ὁρμαῖ ἐν τάχει,
 Καὶ μεγάλη συγχροτεῖται ἐπὶ τοῦ πεδίου μάχη.
 Τὰς ἐφόδους ὁ Μουδάστος τοῦ ἐχθροῦ ἀναχαιτίζει,
 Καὶ τὰς ῥυπαρὰς ὀρδὰς του αὐθωρεὶ διασκορπίζει
 Καὶ δεκακοσίους ρίψας εἰς τῆς μάχης τὸ πεδῖον,
 Τῆς ἀνακωχῆς ἐφάνη ἐκ τῶν Ἐνετῶν σημεῖον.
 Ἦν δ' ἡμέρα τοῦ Μαΐου,
 Καὶ στιγμή καθ' ἣν ὁ δίσκος ἔδυνεν ὁ τοῦ Ἡλίου.

Ἦ Ἡὼς τῆς ἐπομένης ὅτε ἤνοιγε τὰς πύλας,
 Ἀπὸ τῶν κρημνῶν οἱ Κρῆτες ἱππικοῦ βλέπουσιν ὕλας.
 Τὸν στρατὸν του ὁ Μουδάστος παραχρῆμα παροτρύνει
 Ὡς τὰς ἀμυντικὰς του θέσεις τὸν ἐχθρὸν νὰ περιμεῖνῃ.
 Βέλος ἐν νὰ ρίψῃ μόνον κατ' αὐτοῦ δὲν ἐπιτρέπει,
 Τὰς κινήσεις του δὲ πάσας μετὰ προσοχῆς νὰ βλέπῃ·
 Ἀχαλίνωτοι πλὴν ὄντες,
 Ὄρμησαν λεόντων δίκην κατ' αὐτοῦ ἐπιπεσόντες.

Ἄλλ' εὐθὺς τοὺς ἀντικρούει ὁ στρατὸς τῆς Ἑνετίας
Τὴν προφυλακὴν δὲ θραύσας τῆς μικρᾶς των ἐφεδρείας,
Διασπᾷ αὐτῶν τὰς τάξεις, πέριξ τοὺς διασκορπίζει,
Καὶ διὰ τοῦ ἱππικοῦ του τὰς διόδους καθαρίζει.

Νικητὴς φαιδρὸς προὔχῳρει ἔς τὴν ὁδὸν τῆς Πρωτευούσης
Ὅπως εἰς αὐτὴν εἰσβάλῃ, ἀλλ' ὀψίας ἤδη οὔσης,

Σταματᾷ περὶ τὰ τεῖχη,

Τῶν τυμπάνων του δ' ὁ κρότος εἰς τὸν Χάνδακα ἀντήχει.

Ἀφιχθεῖς καὶ ὁ Μικέλῃς τὸν λιμένα περικλείει,
Καὶ τῆς πόλεως τὸ θάρρος ἐξαντλεῖ καὶ παραλύει.
Κατ' ἐχθροῦ τόσον μεγάλου, τί ἡδύνατο νὰ πράξῃ
ὁ Κρής, ὁ μὴ ἔχων στόλον κατ' αὐτοῦ νὰ ἀντιτάξῃ,
Καὶ στρατὸν κατὰ τοσοῦτων τοξοτῶν, τόσων ἱππέων,
Οὓς ἀντέκρουσε πολλάκις κατ' αὐτῶν ἀντιπαλαίων ;

Τὸν αὐχένα κυκλωθεῖσα

Εἰς τὸν νικητὴν ἡ πόλις κύπτει, στεναγμὸν ἀφεῖσα.

Εἰσελθὼν ἐν τῷ φρουρίῳ ὁ στρατὸς τῆς Ἑνετίας,
Ἐπεδόθη ὁ κτηνώδης εἰς σφαγὰς λεηλασίας.
Πληθὺς ἔφραττε πτωμάτων τὰς ὁδοὺς, γόοι καὶ θρήνοι
Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀντήχουν, ὅτε ἱερεῖς Λατῖνοι
Ἔτρεχον εἰς τοὺς ναοὺς των, ψάλλοντες εὐχαριστίας,
Χαίροντες διὰ τὴν νίκην τῆς τυράννου Ἑνετίας,

Καὶ εἰς ῥύακας αἱμάτων

Ὅλισθαίνοντες ἀθῶων ἔβαφον τὰ πέδιλά των.

Κεφαλὰς ἔβλεπες ὦδε, παρεκεῖ κομμένας χεῖρας,
Βρέφη, φεῦ! κρεουργημένα εἰς τῶν οἰκιῶν τὰς θύρας.
Στεναγμοὺς βιαζομένων ἤκουες ἄλλοῦ παρθένων,
Κατὰ τοῦ στρατοῦ δὲ σφόδρα τὸν στρατάρχην ὠργισμένον,
Νὰ ὑποχωρήσουν μάτην καὶ φωνάζει καὶ σαλπίζει,
Οὐδ' αὐτός, οὐδ' ὁ Μικέλῃς τοὺς ὠμοὺς ἀναχαιτίζει,
Ἄχρῃς οὐ φονικὴ πάλῃ
Ἐμφυλία τοὺς σκορπίζει περὶ λυκαυγὲς μεγάλη.

Τρεῖς ἀποκεφαλισθέντες εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας
Μεταξὺ σωροῦ πτωμάτων ἔκειντο ἀπὸ πρωΐας,
ὁ Γραδίνικος, Φραδέλλος, Δελλαβοῦδος, πατριῶται,
Κατὰ τῆς Συγκλήτου οὗτοι πρῶτοι ὄντες συνωμόται.
Καὶ τὴν ἐπιούσαν ἄλλοι, Κουῆρῖνος, Λεονάρδος,
Βάρδος, Τίτος, Βενιέροι, ὁ Γριμάνῃς καὶ Γεράλδος.
Ἄλλὰ μήπως αὐτοὶ μόνοι;
Ἄλλους ἔκοπτε τὸ ξίφος, ἄλλους ἔπνιγεν ἀγχόνη.

ΑΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΤΙΦΗ ἄγρια τῶν Τούρκων, ὥρμησαν ἐκ τῆς Ἀσίας,
Καὶ διήρπαζον τὰς χώρας τῆς εὐδαίμονος Φρυγίας,
Κατερχομενα δ' ἐκείθεν ἔδραμον εἰς τὴν Συρίαν,
Τὴν Φοινίκην, τὴν Χαλδαίαν καὶ τὴν Μεσοποταμίαν,
Καὶ ὑπέτασσον τὰ ἔθνη πρωτευούσας ἐκπορθοῦντα,
Μὲ τὴν μάχαιραν δὲ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην ἀπειλοῦντα.
Πορθητὴς τοῦ Βυζαντίου
Ὁ Μωάμεθ, τὴν καθέδραν κατακτᾷ τῆς ὑψηλίου.

Οἱ αἰμοχαρεῖς μονάρχαι τῆς βαρβάρου δουραστείας
Τὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον κτήσεις θέλοντες τῆς Ἑνετίας,
Στόλον μέγαν διατάσσουν εἰς τὴν Κρήτην νὰ εἰσπλεύσῃ,
Φέροντα τρεῖς μυριάδας κατ' αὐτῆς νὰ ἐκστρατεύσῃ.
Χρόνους εἴκοσι καὶ πέντε ἦν ἀμφίρροπος ἡ πάλη,
Ὅτε τέταρτος Μωάμεθ μὲ τὰς βόμβας τὴν προσβάλλει,

Πανταχόθεν τὴν πατάσσει,

Καὶ ὑπὸ τὸ βάρβαρόν του σκῆπτρον τὴν καθυποτάσσει.

Ὑπὸ μυριάδων Τούρκων ἡ Ἑλλὰς κατασχεθεῖσα
Δὲν ἀπώλεσε τὸ θάρρος καίπερ καταδουλωθεῖσα.
Ὁ ζυγὸς τὸν τράχηλόν της δὲν ἠδύνατο νὰ κάμψῃ,
Φαιδράς ἔτρεφεν ἐλπίδας ὅτι πάλιν θ' ἀναλάμψῃ
Τῆς ἐλευθερίας ἡμᾶρ καὶ τῆς παλιγγενεσίας,
Τὰ δεσμὰ ἐγειρομένη, ὅπως θραύσῃ τῆς δουλείας,
Τὸν ζυγὸν ν' ἀποτινάξῃ,

Καὶ τὸν Γολιάθ Ὀσμάνον μὲ σφενδόνην νὰ πατάξῃ.

Πρὶν ἢ ἄγγελος Κυρίου, σάλπιγγα διασαλπίσῃ,
Τῆς κοινῆς ἐθνεγεροσύνης τὴν Ἑλλάδα νὰ ξυπνίσῃ,
Οἱ ἄρματωλοι τοῦ Πίνδου πρόμαχοι ἐλευθερίας,
Ἀπὸ φαραγγώδεις ὥρμουν τῶν ὁρέων ἀκρωρείας,
Καὶ κατήρχοντο ξιφῆρεις ἐς τοὺς ἐχθροὺς νὰ προαγγεῖλουν,
Ὅτι εἰς τὰς ἀπωτάτας τρώγλας τῶν θὰ ἀποστείλουν,
Μὲ συχνὰς δ' ἀψιμαχίας,
Ἐδεκάτιζον ἐκεῖνοι τοὺς ὀπλίτας τῆς Τουρκίας.

Ὁ Φερραῖος πρωτομάρτυρ, Θετταλός, ὁ ῥωμαλέος,
Ὡς ἐκίνησε τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ χεῖλη ὡς Τურταῖος
Μὲ τὸ θούριόν του ἄσμα τὸ ὑπὲρ ἐλευθερίας,
Ἡ Ἑλλὰς ἠγέρθη πᾶσα τῆς μακραίωνος δουλείας,
Καὶ λαβοῦσα τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ, ξεσπαθωμένη
Πρὸς τὰ στίφη τῶν ἀπίστων ὥρμησε παρωργισμένη,
Κατ' αὐτῶν νὰ πολεμήσῃ,
Καὶ τὸν τύραννον Σουλτάνον ἐκ τοῦ θρόνου νὰ κρημνίσῃ,

Μανιώδης ὁ Μαχμούτης διατάσσει 'ς τὴν αὐλήν του
Ἐπὶ πίνακος νὰ φέρῃ δῆμιος τὴν κεφαλὴν του.
Ἄλλ' ὁ Ῥήγας 'ς τὴν Αὐστρίαν, τὴν χριστιανὴν ἐσώθη,
Ἐπ' αὐτῆς δ' ὁ γλυκὺς ψάλτης εἰς τοὺς Τούρκους παρεδόθη.
Ἵποστάντα δ' ἀνηκούστους, ἀπανθρώπους τυραννίας,
Τὸν ἀπέπνιξ' ὡς στρουθίον ὁ Μονάρχης τῆς Τουρκίας,
Μὲ πικρὸν δὲ ἡ Αὐστρία
Χλευασμὸν 'ς τὸν θανατὸν του, ἢ μισέλλην, ἐμειδία.

Τὸν Ἀλῆ τὸν τῆς Ἡπείρου, αἰμοβόρον βασιλίσκον,
Πονηρὸν, σπιθαμιαῖον, τερατώδη ἀνθρωπίσκον,
Ἐκολάχευεν ὁ Ἑλλήν ὑποσχόμενος φιλίαν,
Ἀχρὺς οὗ Σουλτάνου σφαῖρα τοῦ ἀνοίγει τὴν κοιλίαν.
Τὴν ψυχὴν ὅταν ἐξήμει εἰς τὰ δόλιά του χεῖλη,
Τὴν παμμίαρον τὸ τέρας, μαῦρος δαίμων τοῦ ὠμίλει,
Τιμωρὸς, καὶ πρὶν ἐκπνεύσῃ
Τῆς Βασιλικῆς ἐζήτει ὄπλον, ἵνα τὴν φονεύσῃ.

Ἐξ ἐθελοντῶν Ἑλλήνων λόχος ἱερὸς ὠπλίσθη,
 Πλούτου καὶ ζωῆς ὁ Ἕλλην ἔς τὸν ἀγῶνα δὲν ἐφείσθη.
 Ὡς ὑπόπτερος ἐπέτα ἀετὸς ἔς τὰς ἐκστρατείας,
 Μόλις δὲ ἔς τὰς Παριστρίους ἔφθασεν Ἡγεμονίας,
 Εἰς Σκουλένιον εὐθέως ἔδραμε νὰ πολεμήσῃ,
 Ἦ ἐκεῖ νὰ ἀποθάνῃ ἢ τοὺς Τούρκους ν' ἀφανίσῃ,
 Καὶ ὀρμήσας εἰς τὰ πλήθη,
 Τὸν ἀρχαῖον πρόγονόν του Λεωνίδα ν' ἐμιμήθῃ.

Χαῖρε γῆ Πελοποννήσου, ἔνθα πρῶτον ἡ ὥραία,
 Ὑπὸ τοῦ Πατρῶν ὑψώθη, κυανόλευκος σημαία.
 Χαίρετε ἀνδρεῖται χῶραι Στερεᾶς, ὦ Λεβαδεία,
 Ἀττική, Δωρίς, Φθιώτις καὶ Θετταλομαγνησία!
 Τῶν σαλπίγγων σας οἱ φθόγγοι, οἱ ὑπὲρ ἐλευθερίας,
 Ἐσειον τὸν μέγαν θρόνον τοῦ Μονάρχου τῆς Τουρκίας,
 Ὅστις φεῦ! ἀπαγχονίζει
 Τὸν Γρηγόριον, δὴ ὄχλος Ἰουδαίων ἐξυβρίζει.***

Νίκας ἔδρεπεν ὁ Ἕλλην ἐν τε Λάλα καὶ Βαλτέζῃ,
 Ὅστις πολεμῶν, πολλάκις μὲ ἀγρῶν τὰ χόρτα ἔζη.
 Αἱ ὑψώσασαι δὲ νῆσοι τὴν σημαίαν τοῦ πολέμου,
 Ἐπεμπον τὰ μικρὰ σκάφη ἐναντίον τοῦ ἀνέμου.
 Ἀλλάχ! ἔκραζον οἱ Τούρκοι εἰς τῆς Κρήνης τὰ πελάγη,
 Καὶ ζητοῦντες σωτηρίαν ἐπιπτον εἰς τὰ τενάγη,
 Τὸ ἤχοῦν δὲ πυροβόλον
 Τῶν Ἑλλήνων, θάμβος νέον ἔχει ἔς τὸν κόσμον ὅλον.

Χαίρετε ἀνδρεῖαι νῆσοι, Ὑδρα, Σπέτσαι καλλιναύταις,
Καὶ Ψαρρά, ἔνθα ὁ πρῶτος ἐγεννήθη στολοκαύτης,
Χαῖρε Ὑδρα, κλεινὴ μῆτερ, τοῦ πλουσίου Κουντουριώτου,
Τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀρίστου πατριώτου·
Φόβητρον τριῶν μεγάλων στόλων ἐχθρικῶν σεῖς εἴσθε,
Κατ' αὐτῶν δ' εἰς τὰ πελάγη ὡς δελφῖνες ἐκινεῖσθε

Μόνον ἔχουσαι προστάτην,
Τὸν βυθίσαντα τὸ πάλαι Φαραῶ ἀρματηλάτην.

Περὶ Κόρινθον ὡς εἶδε τὰ κεραυνοφόρα πλοῖα
Τρέμουσα ὑπὸ τοῦ φόβου ἢ τῶν Τούρκων ἀποικία,
Ἐφυγεν εὐθύς ἐκεῖθεν καὶ ἡ τοῦ Μεσολογγίου
Καὶ κατέφυγε ἔς τὴν χώραν τοῦ δασώδους Ἀγρινίου·
Ἄλλ' ὁ Ἕλλην τὰς διώκει καθ' ὁδὸν καὶ τὰς πατάσσει,
Ὅτε περὶ τῇ Μιτυλήνῃ Παπανικολῆς τινάσσει
Δίχροτον εἰς τὸν ἀέρα,
Ἐνθα ἐκ τῆς λάμψεώς του ἡ νύξ ἔγεινεν ἡμέρα.

Ὁ ἀτρόμητος Διάκος τῆς Δωρίδος κλεινὸς γόνος,
Μὲ τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας μείνας εἰς τὴν μάχην μόνος,
Τοὺς ἐχθροὺς ἔς τὰς θερμοπύλας, ὡς τις Λεωνίδας νέος,
Σφάζων, ἐζωγρήθη τέλος, ὁ ὡς ἄγαλμα ὥρατος.
Ἵς τῆς Γραβιᾶς κλεισθεὶς κατόπιν καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς τὸ χάνι,
Νικητῆς ὁ ἐκ Λοκρίδος κλεινὸς ἥρως ἀνεφάνη,
Τὸν σκληρὸν ἐξεδικήθη
Θάνατον τοῦ Διάκου, ὅστις ζῶν εἰς ὄβελόν ἐψήθη.

Ζωὴν νέαν ἔς τῆς Ἑλλάδος οἱ Ἑταιρισταὶ μετ' ἄλλων,
 Τὸν ἀγῶνα κατελθόντες φιλελλήνων Ἀγγλῶν, Γάλλων,
 Ἐδωκαν, ὁ Ὑψηλάντης καὶ πολλοὶ συμπατριῶται,
 Νέγρης καὶ Μαυροκορδάτος ἀρχηγοὶ καὶ στρατιῶται.
 Τρία ἐν Πελοποννήσῳ εἰς τὴν ἄφιξίν των πίπτουν,
 Φρούρια καὶ τὸν αὐχένα εἰς τὸ ἑλεός των κύπτουν,
 Τὸ Μονεμβασίας πρῶτον,
 Νεοκάστρου, ἀλλ' ἐκεῖνο τῆς Τριπόλεως μὲ κρότον.

Εἰς τὴν πτώσιν των, ὡς τίγρις, ἡ Τουρκία ἐκμανεῖσα.
 Στέλλει κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ἔς τὴν καρδίαν πληγωθεῖσα,
 Νέα στίφη τὴν ὠραίαν χώραν, ὅπως ἀνακτήσῃ,
 Κ' εἰς τὸν στρατηγὸν τῆς γράφει Μπαϊράμ νὰ μὴ ἀφήσῃ
 Ψυχὴν ζῶσαν νὰ ὑπάρξῃ, καὶ τὰ βρέφη νὰ σπαράσσῃ,
 Ἀλλὰ πρὶν ἔς τὸν πρὸς ὃν ὄρον μὲ μυρίους ἐχθροὺς φθάσῃ,
 Ἐν ῥιπῇ κατετροπώθῃ
 Ὡς τὰ Βασιλικά, ἀφ' ὅπου μ' ὀλιγίστους διεσώθῃ.

ΟΤΕ ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων τῶν Ἑλληνικῶν ἠκούσθη,
 Καὶ ὁ τύραννος ἔς τὸ αἷμα τῶν χρισταινῶν ἐλούσθη,
 Τοὺς ἀόπλους εἰς τὰς πόλεις σφάζων καὶ αἰχμαλωτίζων,
 Καὶ παντοῦ τοὺς Ἱεράρχας τοῦ Χριστοῦ ἀπαγχονίζων,
 Ἐσυρας τὸ ξίφος, Κρήτη, τοὺς σφαγεῖς ἐκδικουμένη,
 Τοὺς τὰ ἱερά καὶ θεῖα βεβηλοῦντας σου τεμένῃ.
 Διηγῆσού τὴν ἀνδρείαν
 Τῶν Κρητῶν ἡρώων, Μοῦσα, καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν.

Χίλιοι τὸ λάβαρόν σου μόνοι ὕψωσαν ὀπλῖται,
Σεληνιῶται, Σφακιῶται, Πεδιαῖται καὶ Ῥιζῖται,
Κατ' ἐχθρῶν ἀναριθμήτων τρόμον ἔσπειραν καὶ φρίκην,
Ἐν Καμπίσις Κυδωνίας δρέψαντες τὴν πρώτην νίκην,
Καὶ ἑτέραν ἔς τοῦ Θερίσσου καὶ τῆς Κράπης τὰ πεδία,
Ἐνθα ἔρρευσε τὸ αἶμα τῶν ἐχθρῶν ὥς εἰς σφαγεῖα,
Μόλις δέ τινες σωθέντες,
Ἐτρεχον λαγῶν δίκην εἰς τὰ φρούρια κλεισθέντες.

Ὅταν δὲ ἡ ἀγγελία τῶν νικῶν σου καὶ παιάνων,
Ἐφθασεν εἰς τὴν καθέδραν τῶν αἰμοδιψῶν Σουλτάνων,
Στρατιὰ ἐκ Βυζαντίου παραχρῆμα ἀπεστάλη,
Ὅρεινῶν, πεζῶν, ἱππέων, πυροβολιστῶν, μεγάλη,
Καὶ μετὰ τῆς κρυπτομένης ἐνωθεῖσα τῶν φρουρίων,
Κατὰ τῶν ὑπερηφάνων ἐξεστράτευσεν Σφακιῶν,
Πυρπολοῦσα ἐπροχώρει,
Μὲ τὰ βρέφη δ' αἱ μητέρες ἔς τὰ Λευκὰ ἔφευγον ὄρη.

Ὅπισθεν νεφέλης μαύρης σκυθρωπὸς ὁ Φοῖβος δύνων,
Ὅχρὰς ἔρριπτεν ἀκτῖνας εἰς τὸ πέλαγος τὸ λεῖον,
Τὸ δὲ πενθηρὸν λυκόφως πυκνὴ ἔσβενε σκοτία,
Ὅτε πῦρ ἐξαίφνης λάμψαν ἐπυρπόλει τὰ Σφακία.
«Καύσατέ τα, ἀνεφώνουν, μακρὰν βλέπουσαι τὰς φλόγας,
Αἱ σωθεῖσαι ἔς τῶν ὀρέων τῶν Λευκῶν τοὺς ἀπορρῶγας,
Εἴμεθα συνηθισμένοι
Τοῦρκοι, χ' εἰς μακρῶν πολέμων τὴν πυρκαϊὰν λουσμένοι.»

Ἄπο τ' Ἀγγραφα ἀντήχει μέχρι τῆς Ἀκαρνανίας,
 Ἡ βροντὴ τῶν πυροβόλων εἰς τὰ ὦτα τῆς Τουρκίας.
 Ὁ ἀγὼν ὁ τῆς Ἑλλάδος ὁσημέραι ἐξηπλοῦτο,
 Πέραν δὲ τῆς Θεσπρωτίας ὁλονὲν ἐκραταιοῦτο,
 Καὶ διήρχετο τὰς πόλεις Σύρακον καὶ Καλαρρύτας,
 Τὴν Χαλκιδικὴν καὶ ἄλλας, ἐνθα ὑποστάς καὶ ἤττας
 Ἵς τὰ μεγάλα ὑπεχώρει
 Μόνον στίφη τοῦ τυράννου ὀχυρούμενος ἔς τὰ ὄρη.

Τὸν ἐξ Ἑλλησπόντου στόλον πλέοντα πρὸς τὴν Ἀσίαν,
 Εἰς τῆς ἀποροθήτου Σάμου φθάσαντα τὴν παραλίαν
 Κατεπόντισαν εὐθέως τῆς θαλάσσης οἱ δελφῖνες,
 Νικητήριον δὲ ἄσμα ψάλλουσιν ἐκεῖ Σειρῆνες.
 Ἐνοπλος ἀμυνομένη κατ' ἐχθρῶν ἐπιδρομέων
 Ἀντετάσσετο ἡ Σάμος μαχομένη ὥς ὁ λέων,
 Καὶ εἰς τὰ παράλιά της
 Ἐσφαξε πληθὺν βαρβάρων ἡ κλεινὴ ἐπαναστάτις.

Ὅτε ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ Γερουσία συνεστήθη
 Καὶ τὸ κράτος τῶν Ὀσμανῶν ὑπ' Ἑλλήνων ἠπειλήθη,
 Τὸν Χουραΐτην ὁ Σουλτάνος προσκαλέσας διατάσσει,
 Μὲ τοὺς Ἀλβανοὺς τὸν κόλπον τῆς Κορίνθου νὰ περάσῃ
 Κατὰ κεφαλῆς δ' ἐκείνην θανασίμως νὰ κτυπήσῃ,
 Καὶ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνέστη ἐν βραχεὶ νὰ διαλύσῃ,
 Ἵς τὰς διαταγὰς του τρέχει,
 Μάτην ὅμως μὲ τὸ αἷμα τῶν ὀρδῶν του τὴν γῆν βρέχει.

Τὴν καταστροφὴν τῆς Χίου θρήνησον, ὦ Καλλιόπη,
 Ὡς τὰς σφαγὰς τῆς ἡ' Ἀσία ἔφριξε καὶ ἡ Εὐρώπη.
 Τὰ νερά τῆς περιπλέει ὁ Πιπῆνος, (7) καὶ ὁ Κανάρης
 Τοὺς φονεῖς τῆς συναντήσας ὁ τοῦ πόντου νέος Ἄρης,
 Ἐν ἑκ τῶν πυρπολικῶν τοῦ ἑς τὴν μεγάλην ναυαρχίδα
 Προσκολλᾷ, καὶ εὐθὺς ἀνάψας τὴν βραχεῖαν θρυαλλίδα,
 «Τοῦρκοι, ἔκραζε, σᾶς καίω,
 «Καὶ εἰς τὰς ἐνδόξους νήσους νικητῆς ἐπαναπλέω.»

Πολυάριθμοι δυνάμεις τῶν ἐχθρῶν ἐπιπετοῦται
 Ἐν Ὀλύμπῳ καὶ Κατσάνδρᾳ, σφάζουσαι λεηλατοῦσαι,
 Ὑπὸ τοῦ Παπαῦ καὶ Χάψα ἀντεκρούσθησαν γενναίως,
 Ἀλλ' εἰς τόσους πολεμίους ὑπεχώρησαν ταχέως.
 Διερχόμεναι τοῦ Ὄρους τοῦ ἁγίου τὸ κρατοῦσι,
 Καὶ τὴν τῆς Μακεδονίας Νάουσαν πολιορκοῦσι,
 Ἐνθα μάτην εἰς τὰς πλήθῃ
 Καρατάσσοι καὶ ὁ Γάτζος τοῖς ἀντέταξαν τὰ στήθη.

Τὴν Ἀκρόπολιν ὁ Ἕλληνας μόλις εἶχεν ἐκπορθήσει,
 Ὃτε νέα ἐκστρατεία ἔτρεχε νὰ πλῆμμυρήσῃ
 Ὑπὸ τὸν Πασᾶν τῆς Δράμας τῆς Ἑλλάδος τὰ ἐδάφη,
 Ἀγοντα τρεῖς μυριάδας, ἀλλ' ἐν τάχει κατεστράφη.
 Ὁ Νικήτας Τουρκοφάγος τρέξας εἰς τὴν Ἀργολίδα
 Τὸν κατέθραυσε μ' ἐτέρους εἰς τὴν γῆν τὴν Ἑλληνίδα,
 Τὴν στρωθεῖσαν ἐκ πτωμάτων,
 Εἰς σωροὺς δ' ὁ διαβάτης βλέπει ἔτι τὰ ὀστέων.

Πλέοντος ἐχθρικοῦ στόλου ἔς τὰς θαλάσσας τοῦ Ναυπλίου
Πειρωμένου νὰ σιτίσῃ τὴν φρουρὰν Παλαμηδίου,
Τὰ κεραυνοφόρα σκάφη κατ' αὐτοῦ ταχυποροῦσι,
Καὶ τὰς ναῦς του τὰς μεγάλας ἐν βραχεῖ διασχορποῦσι.
Ἐν ἀπόσπασμα Ἑλλήνων ἐξ ἐφόδου τὸ προσβάλλει
Κ' ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων του φοβερά συνήφθη πάλῃ
Εἰς ἣν τέλος ὑποκύπτει,
Κ' εἰς τοὺς πόδας τοῦ Σταίικου ἡ φρουρά τὰς κλεῖδας ρίπτει.

Φοβεράν δοκιμασίαν εἰς τοῦ Πέτα τὸ χωρίον,
Τάλαινα Ἑλλάς! ὑπέστης ἄνευ πολεμοφοδίων.
Τὸ δὲ Σούλιον(8) ἔς τοὺς Τούρκους μὲ συνθήκην παρεδόθη,
Εἰς Ἴόνια δὲ πλοῖα ἡ φρουρά του διεσώθη
Ὅτε ἔς τὴν πολιορκίαν τοῦ κλεινοῦ Μεσολογγίου
Ὁ πολὺς Μαυροκορδάτος μετὰ Μάρκου τοῦ ἀνδρείου
Ἐσφαζον ἐχθροὺς ἔς τὰ τεῖχη,
Καὶ ἀλλαλαγμὸς θανάτου εἰς τὰ πέριξ των ἀντήχει.

Δύο φρούρια, πατρίσμου, τὸ Ῥεθύμνης, Κυδωνίας,
Φάλαγξ μαχητῶν ἠπείλει διὰ τῆς πολιορκίας·
Τὸν ἐλθόντα ἐξ Ἑλλάδος μετὰ πολεμοφοδίων
Ἀφεντουλιέρ, σταλέντα εἰς τῆς μάχης τὸ πεδῖον,
Ἀλβανῶν ὀρδαὶ προσβάλλουν καὶ Ἀράβων ἀφιχθεῖται,
Εἰς τὴν Σούδαν, ἐξ Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ σταλεῖται.
Ἡ ἀνδρεία ὁμῶς μόνῃ,
Ὡς Νιόβην ἔς τὰ πεδία τοὺς ἐχθροὺς ἀπολιθώνει.

Περὶ τὴν Μαλάξαν ἄλλη πορευθεῖσα καὶ Κρουσῶνα
Εἰς μυριαρίθμων Τούρκων ἐξετέθη τὸν ἀγῶνα.
Τοὺς ἐχθροὺς ἀποθαρρύνει τὸ ἐκπληκτικόν της ὕφους,
Ἄτενίσασα δ' ἐκείνους ἔσυρεν εὐθὺς τὸ ξίφος.
Ὡς τὴν συγκροτηθεῖσαν μάχην ὁ Χατὰν Πατᾶς ἠπόρει,
Καὶ τὴν τόλμην της θαυμάζων πρὸς τὰ ὀπισθεν ἐχώρει,
ἵνα μὴ τὸν ἀποκλείσῃ
Τῶν Κρητῶν ἡ κλεινὴ φάλαγξ κ' ἐπὶ τέλους τὸν ζωγρήσῃ.

Μετὰ θαυμασμοῦ οἱ Γάλλοι ἔβλεπον τοὺς μαχητάς σου
Οἱ τυχόντες εἰς τὴν Σούδαν ἀπὸ τὰς τερπνὰς ἀκτᾶς σου.
Τετρακόσιοι ζητοῦντες Ἀλβανοὶ ὁδὸν νὰ φύγουν,
Ἐν ἀπελπισίᾳ πύλην ἱεροῦ ναοῦ ἀνοίγουν·
Ἐν αὐτῷ δὲ εἰσελθόντες καὶ περιχαρακωθέντες,
Πρὶν κενώσωσι τὰ ὄπλα συναπέθανον, καέντες
Εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου,
Ἐξερεύγοντα μεγάλας πυρὸς φλόγας Ἡφαιστείου.

Ἦττας ὑποστάς, καὶ βλέπων ὁ Μονάρχης τῆς Τυρκίας,
Ὅτι ἡ ἰσχὺς καὶ δόξα ἔπιπτον τῆς βασιλείας,
Προσκαλεῖ στρατάρχας δύο, καὶ τοῖς λέγει, «αἷσχος εἶναι,
«ὦ Σελήμ, Ὁμέρ Βρυώνη, νὰ κομπάζουν αἱ Ἀθῆναι,
«Κ' ἡ ἐρεσιπωμένη μάνδρα τοῦ μικροῦ Μετολογγίου,
«Ἡ ἀρχαία κατοικία ἐνὸς Ἀραβος ἀγίου,
«Αἷσχος σας δὲν εἶναι πλέον
«Νὰ ἐμπαίζουσιν τὴν ἰσχύν μου δέκ' ἀντάρται τῶν ὀρέων;

«Τρισυρίους, σὺ Βρυώνη, λάβε καί, ἡ νίκας φέρε,
«Ἡ θὰ δύσωσι ταχέως τῆς ζωῆς σου αἱ ἡμέραι·
«Δισυρίους, ὦ Σελήμη, καὶ πορεύθητι εὐθέως,
«Κατὰ τῶν Ἑλλήνων τρέξε ζωηρὸς καὶ θαρραλέος·
Ἐκστρατεύσας ὁ Σελήμης ἔς τὴν ὠραίαν Βοιωτίαν,
Παντοῦ ἔνθα ἂν διῆλθεν, ἔσπειρε πανωλεθρίαν,
Μὲ τοὺς Ἀλθανοὺς του τρέχει,
Καὶ κατόπιν ὁ Βρυώνης εἰς τὸ βῆμα του προσέχει.

Ἵς τοῦ Καρπενητίου φθάσας τὴν ὠραίαν πεδιάδα,
Ἐβλεπε κατ' ὄναρ νίκας, δούλην πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα,
Ἄλλ' ὁ Βότσαρης, Τζαβέλλας, παραχρῆμα ἐκστρατεύουν,
Κ' ἐν μιᾷ νυκτὶ τὰς πλείστας τῶν σκηνῶν του κυριεύουν
Ἐκεῖ ἔπεσεν ὁ Μάρκος μέγας τῆς Ἑλλάδος στύλος,
Ἐκεῖ ἀπεθανατίσθη τῶν μαχῶν ὁ θερμὸς φίλος,
Ὁ τρομάξας τὴν Τουρκίαν,
Εἰσπηδῶν αἰεὶ ξιφήρης εἰς τὰ στίφη της μ' ἀνδρείαν.

Παντοῦ ἔτρεχεν ὁ Ἕλληνας τῆς δουλείας τὰς ἀλύσεις
Νὰ συντρίψῃ τὰς βαρείας, ὃν ἐθαύμαζεν ἡ Δύτις·
Ὡ Ἕλλάς! ἔς τὸ ἐκλαμπρόν σου παρελθὸν τόσων αἰώνων,
Ἀνατρέχοντα τὰ τέκνα φιλελλήνων ἀπογόνων,
Νέος ποιητής, ὁ Βύρων, ἔδραμεν ἐξ Ἀλβιδῶνος
Εἰς τὸ θέατρον ἀνίσου καὶ πρωτοφανοῦς ἀγῶνος,
Ἀρνήφίλος, ὠραῖος,
Τῆς ἐλευθερίας ψάλλων ᾠσματα ὡς ὁ Φερραῖος.

Προμαχών, Ἡρώϊς Κρήτη, μέγας τοῦ ἀγῶνος ἦσο,
Κ' ὑπ' ἀθρόων πολεμίων ὅλονέν ἐπαπειλεῖσο·

Ὁ Τομπάζης ὁ ἐξ Ὑδρας ἦλθε νὰ σ' ἐνδυναμώσῃ,
Καὶ μικρὰν ἐπικουρίαν 'ς τοὺς ἀγῶνας σου νὰ δώσῃ.
Εἰς τὸν ὄρμον τῆς Κισσάμου πελαγοδρομῶν ἀράζει,
Καὶ ἐπταχοσίους ἄνδρας 'ς τὴν ξηρὰν ἀποβιβάζει,

Ἦς τὸ φρούριον ἡλώθη,
Εἰς Χανία δ' ἡ φρουρά του μὲ συνθήκην διεσώθη.

Σ τοῦ Σελήνου δὲ κάκειθεν ὁ στρατὸς τὰς πεδιάδας
Τρέξας, ἔδειξε τὰ στήθη 'ς τῶν ἐχθρῶν τὰς μυριάδας.
Τροπαιοῦχος προχωρήτας ἔφθασεν εἰς τῆς Κανδάνου
Τὰς κοιλάδας, ἔνθα εὔρε νέα στίφη τοῦ τυράννου.
Φαιδρ' ἀνέτελλεν ἡμέρα, διεγέλα ὁ ὀρίζων,
Τείνας δὲ τὸ βλέμμα πέριξ τὸ γοργὸν καὶ σπιθηρίζον.

Πρὶν εἰσέτι ἀριστήσῃ,
Τὰς σκηνάς τῶν πολεμίων ἔδραμε νὰ ἐκπορθήσῃ.

Εἰς τὴν πρώτην ἐφοδὸν τοῦ τὸν ἀντέκρουσαν μ' ἀνδρείαν,
Κρήτες Τοῦρκοι, βοηθοῦντες τὸν ἐχθρὸν 'ς τὴν ἐκστρατείαν
Ἐφοδὸν δευτέραν ὅμως καὶ παράτολμον ποιήσας,
Γαῦρος νικητὴς ἐξῆλθε πολλὰ πτώματα πατήσας,
Καὶ τὰ λείψανα δώξας τῶν ἐχθρῶν τῆς ἐπαρχίας.
Ἐπνευσεν ἡ ζωογόνος αὔρα τῆς ἐλευθερίας,
Ἱερεῖς συλλειτουργοῦσι,
Καὶ τὸν χορηγὸν τῆς νίκης Ὑψιστον εὐχαριστοῦσι.

Σφαῖρα εἰς τὸν Χουτεῖνην δὲν σοὶ ἔμεινε νὰ ρίψῃς,
Οὔτε ἔνδυμα τὰ μέλη τὰ ριγοῦντα νὰ καλύψῃς,
Κ' εἰς ἀνακωχὴν τῶν ὀπλῶν ἀκουσίως ὑπετάγῃς,
Ἄφοῦ πλέον οὔτε ἄρτος δὲν σοὶ ἔμεινε νὰ φάγῃς.
Πρὶν δ' ἀποσυρθῇς ἔς τὰ ὄρη ἔπεμψας εἰς τὴν Ἑλλάδα
Μίαν ἐκ γυναικοπαίδων τεθλιμμένην μυριάδα·

Ἡ Ἑλλὰς τὴν προστατεύει,
Καὶ κατὰ τοῦ Αἰγυπτίου θαρταλέα ἐκστρατεύει.

Τοῦ Σουλτάνου ἡ καρδία ὑπεράγαν κατενύγη,
Ὅταν τῆς κατατροφῆς σου τὰς ἐπιστολάς ἀνοίγει,
Κ' εἰς τὸν Βόσπορον μεγάλη διετάχθη φωταψία,
Κ' ἔχαιρον αἱ δύο ὄχθαι ἡ Εὐρώπη καὶ Ἄσία,
Ἄλλ' ἐστέναζεν ὁ Ἕλλην τὴν ἀνακωχὴν ἀκούσας,
Μὲ πικρὸν τὰς παρειάς του δάκρυον δουλείας λούσας,
Ὅστις χεῖρας ἔς τὸν θεόν του
Ἀνυψώσας παρεκάλει νὰ πατάξῃ τὸν ἐχθρόν του.

Τῶν Ὀσμάνων ὁ Μονάρχης ἔβλεπε μὲ θυμηδίαν
Ἀπὸ τὰ Ἀνάκτορά του τὴν μεγάλην φωταψίαν.
Μέχρι τοῦ μετονυχτίου περιέστρεπε τὸ βλέμμα,
Παίζων ἐπὶ τῶν δακτύλων κομβολόγιον ἡρέμα.
Πρὸς τὰ δεξιὰ, ρεμβάζων, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν του,
Καὶ εἰς τὴν λευκὴν, νυστάξας, τὴν στηρίζει χιῶδιν του.
Κλείσας δὲ τὸ βλέφαρόν του,
Ἀρειμάνειον γυναῖκα βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν του.

Ἵς τὴν ὠραίαν κεφαλὴν τῆς κράνος Ἄρεως ἐφόρει,
Καὶ πρὸς τὸν ἀνακλιντῆρα τοῦ Μαχμούτη ἐπροχώρει.
Αἱματόφυρτα σημεῖα ἔστιζον τὸ ἔνδυμά της,
Διελύοντο δ' εἰς χρίκους εἰς πᾶν βῆμα τὰ δεσμά της.
Μὲ γνωρίζεις ποία εἶμαι ; τύραννε, τῷ εἶπ' ἐκείνη,
Καὶ τὸ σκῆπτρόν του λαβοῦσα εἰς τὰς χεῖράς της ἐκίνει,
Καὶ τὸν βάρβαρον πατάσσει,
Τοὺς ἀγρίους χαρακτῆρας τοῦ προσώπου του αἱμάσσει.

ΚΡΗΤΗ, μιარέ, καλοῦμαι, θυσιάζω τὸν στρατόν σου,
Καὶ πυρκαϊὰν ν' ἀνάψω ἦλθον ἔς τὸ ἀνακτορόν σου.
Ἄλυσίδετον μὲ ἔχεις δύο ἡμισυ αἰῶνας,
Πλὴν μὲ συνεχεῖς, θηρίον, θὰ σὲ τιμωρῶ ἀγῶνας.
Εἰς λεπτὰ θρύμματα λάβε τὸ παμμίαρόν σου σκῆπτρον,
Ὅμοιον ἢ οἰκουμένην δῆμιον δὲν εἶδε πλῆκτρον,
Δι' αὐτοῦ, ἵνα πατάξης
Ἡβουλῆθης τόσα ἔθνη κ' ὑπ' αὐτὸ νὰ ὑποτάξης.

Ἴδὲ ὅμως ποῖον τέλος ἔλαβεν ἐνώπιόν σου.
Κ' ὠχρίᾳ νῦν ὑπὸ φόβου, τύραννε, τὸ πρόσωπόν σου.
Ἦλθε πλὴν, ἦλθεν ἡ ὥρα καὶ ὀφείλεις ν' ἀποθάνης,
Καὶ ν' ἀπέλθης ὡς ὁ χρόνος ὁ μακρὸς ποῦ μ' ἐτυράννεις,
Ἄν' ἔς τὴν ἤδη φωταυγοῦσαν τῶν ὀχθῶν φωτοχυσίαν
Δὲν ἐχόρεσας τὸ βλέμμα ἀτενίζων τὴν Ἀσίαν,
Ἐσχατον σοὶ φέρω φόρον,
Λάβετον ! λούσθητι, τέρας, ἔς τὴν πυρὰν τῶν Ἀνακτόρων.

Εἶπε, καὶ τὸ πῦρ σκορπίζει ἔς τῆς αἰθούσης τὰς γωνίας,
 Ὁ Μαχμούτης δ' ἐν τῷ μέσῳ φόβου καὶ ἀπελπισίας
 Ἐξυπᾷ ἔντρομος ὅλος, φάσμα βλέπων σκυθρωπάζον
 Καὶ τοὺς θυρωροὺς καὶ σκλάβους εἰς τὴν αἶθουσαν τοῦ κράζων,
 «Τρέξατε νερόν, φωνάζει, χύσατε, ὅπως σωθῶμεν,
 «Κινδυνεύομεν ἀπόψε ζῶντες ὧδε νὰ καῶμεν.

«Νὰ αὐτήν, συλλάβετέ την !!

«Τὴν Γχιούριταν, ποῦ φεύγει, καὶ μ' ἀλύτεις δέστατέ την.»

Οἱ θορυβηθέντες σκλάβοι οὐδὲν βλέποντες, ἠπόρουν,
 Τὸ θολὸν δ' ἐκείνου βλέμμα μετὰ τρόμου ἐθεώρουν.
 «Πῶς; μὲ βλέπετε ἀκόμη; ἀπειθεῖς; πάντας θὰ σφάξω,
 Μεληδὸν τὰ σώματά σας ὡς ἡ τίγρις, θὰ σπαράξω.»
 Καὶ λαβὼν τὴν κρεμαμένην σπάθην νὰ τοὺς ἀπειλήσῃ,
 Προχωρεῖ, μόλις δὲ μαῦρον ἔς τὸν λαιμὸν εἶχε χτυπήσει,
 Ὅτε ἄφαντος ἐκείνη

Γενομένη, τὸν Μαχμούτην εἰς κατάπληξιν ἀφίνει.

Πλεύσας ὁ χουσεῖν Βέης, ὁ Αἰγύπτιος εἰς Κάσσον
 Καὶ κατὰ τῆς πόλεως τῆς στόλον μέγαν παρατάσων,
 Ἐφοδὸν ποιεῖ ἀγρίαν κατ' ἐκείνης, μανιώδη,
 Ὡς τὴν ἐμφάνισιν δ' ἡ νῆσος τοῦ ἐχθροῦ τὴν κινδυνώδη,
 Στῆθος γαῦρον ἀντιτάσσει, ἀλλ' ἐν μέσῳ εὐρεθεῖτα
 Πυρῶν δύο, κ' ὑπὸ τούτου κατὰ κράτος νικηθεῖτα,
 Τὸν μικρόν της καταστρέφει
 Στόλον, κ' εἰς Ψαρρῶν τὴν νῆτον προσοχὴν ὁ Τοῦρκος στέφει.

Παμπληθεῖς βαρβάρων νῆες τὰ Ψαρρὰ πολιορκοῦσι
Καὶ μ' ἀπόβασιν ἀγρίων ὀρδὺν ταῦτα ἀπειλοῦσι·

Ἵς τὴν ἐμράνισιν τῶν πᾶτα ψυχὴ ζῶτα ἐκινήθη,

Ἀπαράσκευος πλὴν οὔτα κατὰ κράτος ἐνικήθη.

Ὁ Χοστρέφ περὶ τὴν πόλιν πυροβολισμὸν ἀρχίζει,

Καὶ τ' ἀνέτοιμά της σκάρη ἐν βραχεῖ διασκορπίζει,

Καὶ τὴν νῆσον ὑποτάττει,

Ἵτις ὅμως ἔς τοὺς ἀέρας πληθὺν Τούρκων ἐκτινίσσει.

Περὶ Σάμον εἴτα πλέων τοῦ ἐχθροῦ ὁ μέγας στόλος,

Παρειθὺς τὸν ἀντικρύζει ὁ Κανάρης ὁ πυρπόλος.

Μὲ πυρπολικὸν ὁ ἥρως μίαν του φρεγάταν καίει,

Κ' εἰς τὸ κῦμα τῆς Μυκάλης κατ' αὐτοῦ ἀντιπαλαίει.

Ῥαφαηλᾶς καὶ Βατικιώτης, δεῖλοί κι' αὐτοὶ πυρπόλοι

Ἐκαυσαν ἐτέρας δύο, τῶν δὲ οὐρανῶν οἱ θόλοι

Ἐλαμψαν ὥς ἐν ἡμέρᾳ,

Κι' ὥς πτηνὰ ὥφθησαν ναῦται πρὸς στιγμὴν εἰς τὸν ἀέρα.

Μ' ἑπταχισιλίους Τούρκους ὁ Περκόφτταλης κατῆλθε

Εἰς Ἀμπλιανὴν ἀρ' ὅπου ἡττηθεὶς κακῶς ἀπῆλθε

Ὁ δὲ Πανουργιᾶς μέγала χραικώματα ὑφώνει,

Τὸν Ἀβδουλαμποῦτ φανέντα, ἐν ῥοπῇ κατατροπώνει·

Ἡ ἐλληνικὴ ἀνδρία τοὺς βαρβάρους ἀντικρούει,

Κ' εἰς τὸν ῥοῦν τοῦ αἵματός των τοὺς ἡμίσεις ἐχθροὺς λούει.

Ὅτ' ἐν Μαραθῶνι ἄλλην

Νίκην ἤρατο ὁ Γκούρας κατὰ τοῦ Ὁμέρ μεγάλην.

Ὁ δαφνοστεφής Μιαούλης τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ τὸν στόλον
Πλέοντα πρὸς τὴν Ἀσίαν, ἔτρεψεν εἰς φυγὴν ὅλον.
Θεοχάρης, Βατικιώτης, νῆας δύο πυρπολοῦσι,
Καὶ πολλὰς τῶν φορτηγίδων οὔτοι λαφυραγωγοῦσι.
Ἐξώθεν τῶν Καραμπόρνων ποιοῦν νέαν ναυμαχίαν,
Ἐνθα καὶ ὁ Καλογιάννης ἔκαυσεν ἡμιολίαν,
Κι' ὁ κλεινὸς τῶν Ψαρρῶν ναύτης,
Ὁ Νικόδημος ἑτέραν, ἔκαυσεν ὁ στολοκαύτης.

Μὲ τὰ στίφη τῶν Ἀράβων ὁ Βραήμης προχωρήσας
Εἰς χωρίον Κεραμύδι τινὰς Ἑλλήνας νικήσας,
Ἐστρεψε τὴν προσοχὴν του πρὸς τὴν νῆσον Σφακτηρίαν,
Ἐνθα Τσαμαδὸς καὶ ἄλλοι ἔπεσαν! πλὴν θαυμασίαν
Ἦρατ' ὁ Σαχτούρης νίκην, τόσας νῆας διασπάσας,
Κεραυνοβολῶν ἐκείνας, ἀσινὴς σχεδὸν περάσας,
Ἵ τῶν ἐθνῶν τὴν ἱστορίαν
Ἐνδοξον τοιαύτην νίκην, τίς ἀνέγνω παρομοίαν;

Νικητὴς ὁ Ἰβραήμης καὶ τοῦ Νεοκάστρου ἤδη,
Ἐτερον ὑπὸ Μιαούλῃ θαῦμα ἔμελλε νὰ ἴδῃ.
Περὶ Καφηρέα πλέων ὁ Σαχτούρης, συννητηθῇ
Μὲ τὸν στόλον τοῦ τυράννου ὃν ἐκεῖ ἐξεδικήθη.
Καὶ Ματρώζος καὶ ὁ Μπούτης καὶ Μοσιῶ ἔστην ναυμαχίαν
Ἐκαυσαν δίκροτον ἓνα καὶ ἡμιολίαν μίαν,
Καὶ προσήγαγον δεσμίας
Φορτηγίδας τρεῖς, φερούσας τὴν σημαίαν τῆς Αὐστρίας.

Τὴν ὠραίαν ὁ Βραῆμης κυριεύσας Ἀρκαδίαν
Προχωρεῖ εἰς Μανιάκι, ἀλλ' ὁ Φλῆσσας μὲ ἀνδρείαν
Τὰς ἐφόδους τῶν βαρβάρων μόνον μὲ τριακοσίους
Πολεμήσας ἀποκρούει, σφάξας δὲ ἑξακοσίους,
Ἐπεσεν ὁ μέγας ἥρως εἰς τῆς μάχης τὸ πεδῖον,
Ὅταν δ' ὁ Βραῆμης εἶδε τὸν νεκρὸν τοῦ εἰς φορεῖον,
Εἰς τοῦ ἀθλητοῦ τὸ πτώμα
Μετὰ θαυμασμοῦ ὁ Τοῦρκος ἐνητένισε τὸ ὄμμα.

Πρὸς τὴν Τρίπολιν ὁδεύων, ὁ Κολοκοτρώνης τρέχει,
Τὴν Πολίανην δ' εὐθέως ὁ ἀτρόμητος κατέχει,
Καὶ ἐκεῖτε περιμείνας μ' εὐαρίθμους τὸν προσβάλλει,
Πᾶσα δὲ ῥιφθεῖσα σφαῖρα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ δὲν σφάλλει,
Κι' ὁ γενναῖος Ὑψηλάντης εἰς τοὺς Μύλους τοῦ Ναυπλίου,
Τὸν ἀντέκρουσεν ὁ ἥρως, ἀλλὰ νέαι Αἰγυπτίου
Στρατιαὶ τὴν πεδιάδα
Ἐπλημμύρισαν εὐθέως ἀπειλοῦσαι τὴν Ἑλλάδα(9)

Ἦ τοῦ Πέλοπος, φεῦ! νῆτος εἰς δεινὴν περιελθοῦσα
Θέσιν, ἐπὶ τῆς καρδίας πολλὰ τραύματα λαβοῦσα,
Παραίνει τοὺς ἀδελφούς της Κρήτας ἐν βραχεὶ νὰ πλεύσουν
Κ' εἰς τὸ φρούριον Γραμβούτης πέριξ νὰ στρατοπεδεύσουν.
Ὅκτακόσιοι ὀπλιτὰι τρέξαντες τὸ ἐκπορθοῦσι,
Κ' ἐφοδὸν ἔς τὸ τῆς Κισσάμου οἱ ἀτρόμητοι ποιοῦσι,
Ἐφοδὸν ἀετῶν δίκην,
Εἰς ἡμέραν μίαν μόνην ἄραντες διπλὴν τὴν νίκην.

Ἵπτον λιμένα τῆς Αἰγύπτου τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ τὸν στόλον,
Ὁ ἀήττητος Κανάρης βουληθεὶς νὰ καύσῃ ὅλον,
Ἐκ τῆς ἀτρομῆτου Ὑδρας μὲ πυρπολικά ἐκπλέει,
Ναῦται τὸν παρηκολούθουν ζωηροὶ καὶ ῥωμαλέοι.
Ἐμπροσθεν τῶν Ἀνακτόρων, ὡς ὁ τολμηρὸς ἀφίχθη
Πρὸς τὰς Τουρκικὰς τριήρεις τὰ ἰθύνει καὶ ἡνοίχθη,
Λίψ χερσαῖος πλὴν φυσήσας,
Τὸν σκοπὸν του ματαιώνει λύπην εἰς αὐτὸν ἀφήσας.

Βλέπων ὁ ὦμος Βρατήρης μὲ μεγίστην ἀπορίαν
Τοῦ κλεινοῦ Μεσολογγίου τὴν τριπλὴν πολιορκίαν,
Πλησιάζει τὸν στρατάρχην καὶ τὸν ἐρωτᾷ, «ὅποίας
«Ἄχρι νῦν νὰ τὸ ἀλώσης δοκιμάζεις δυσκολίας ;»
«Μυριάδων στρατοῦ ἄρχεις, μηχανὰς καὶ στόλους ἔχεις,
Εἰς τὴν δόξανπλὴν τοῦ κράτους οὐδαμῶς βλέπω, προσέχεις
«Δὸς ἐμοὶ τὴν ἀρχηγίαν,
«Καὶ ἐγὼ τὸ ὑποτάσσω εἰς δεκαπενθημερίαν.»

«Λάβε τὴν ὦ Ἰβραήμη, ἀδελφέ, πλὴν θαρρῶ σφάλλεις,
«Μὲ Ἑλληνας θὰ πολεμήσῃς τὸν καιρὸν μὴ ἀναβάλλης.
«Ἀμφιβάλλω, ἂν εἰς μῆνας ἢ καὶ χρόνους τοὺς νικήσῃς,
«Εἴθε νὰ ψευσθῶ ! ἀλλ' ὅμως ἐνωρὶς θὰ ἀπαυδήσῃς
«Ἀρχηγὸν σ' ἀναγνώριζω καὶ συμπράττω'ς τὸν σκοπόν σου,
«Μάτην ὅμως θ' ἀπωλέσῃς πέριξ τούτου τὸν στρατόν σου.
Πρόσεχε δ' ὅπου πατήσῃς
Εἰς ἡφαιστείον μὴ λάβαν ἐξαπίνης ὀλισθήσῃς.

Πορευθεῖς ὁ Ἰβραήμης τὸν βομβαρδισμόν ἀρχίζει,
Κι' εἰς τὰ χαρακώματά των τοὺς στρατοὺς διασκορπίζει.
Ἄψηφῶν πλὴν ὁ Τσαβέλλας τὴν βροχὴν σφαιρῶν παντοίων
Ἐξορμαῖ μ' ὀλίγους ἄνδρας καὶ τὸ θάρρος παραλύν
Τοῦ ἐχθροῦ, δίκην προβάτων τοὺς στρατοὺς του κατασφάζει,
Καὶ τοὺς Βέηδες Πατάδες μὲ τὴν τόλμην του τρομάζει,
Τὸν δὲ Κιουταχῇ πληγώσας,
Ἵς τὸ χαράκωμά του στρέφει τοὺς σκοποὺς του ματαιώσας.

Μετὰ θαυμασμοῦ τὰ πάντα, ὅσα ἤκουεν ἐκ φήμης,
Εἶδε μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς του ὁ παχύσαρκος Βραήμης,
Κ' εἰς τοῦ Κιουταχῇ μετέβη νὰ τὸν ἰδῇ πληγωθέντα,
Κ' ὑπὸ τοῦ θανάτου μόλις χαιρετᾷ διασωθέντα,
«Κιουταχῇ τῷ λέγει, ποῖοι, ἥρωες μᾶς πολεμοῦσι ;
Δὲν μοὶ λέγεις ἕως πότε τὴν ζωὴν μας θ' ἀπειλοῦσι ;
Ἄλλ' ἐγὼ θ' ἀποφασίσω.
«Στὰς ἐπάλξεις τοῦ φρουρίου ν' ἀποθάνω ἢ νὰ ζήσω.

«Μετὰ τοῦ γαμβροῦ μου Βέη Χουσεῖν θὰ ἐφορμήσω
«Εἰς τὰ χαρακώματά των τοὺς ἀντάρτας νὰ χτυπήσω.
«Ἄν δ' ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου ἐκεῖ μ' εὖρῃ καὶ πατήσῃ
«Εἰς τὸ πτώμά μου ὁ Ἕλλην, τὸ Δοβλέτ θὰ μὲ τιμήσῃ.
«Εἶναι ἐντροπὴ μας πλέον, Κιουταχῇ, νὰ μᾶς πατάσῃ
«Ἡ λιμώττουσα φρουρά του καὶ τὰ στήθῃ ν' ἀντιτάσῃ.
Εἶθ' ὁ Κιουταχῆς τῷ λέγει,
«Ἀφοῦ ἡ πεποίθησίς σου τὴν ψυχὴν σου καταφλέγει.

Τοὺς στρατοὺς τοῦ καὶ τοὺς σὺλους ἐν βραχέϊ παρὰ κτενιάται,
Καὶ τὸ φρούριον ὁ Τοῦρκος πῶς θ' ἀλώσῃ σχεδιάτας,
Προχωρεῖ, τὸ περιζώνει, μετὰ δισταγμοῦ προβαίνει,
Κ' εἰς συνθήκας καταρεύγει, ἀλλ' ὁ Ἕλληρ ἐπιμένει.
Μετὰ τῶν Ἀράβων φθάνει σκεπτικὸς καὶ ὁ Χουτεῖνης
Σμερδαλέον πῦρ ἀρχίζει, δίξυγον δ' ὁ Ἰβραήμης,
Ἦ φρουρὰ πλὴν τῶν Ἑλλήνων,
Σφαίρας ἔρριπτεν εὐτόχους εἰς τὰς φάλαγγας ἐκείνων.

Φοβερὰ συνήφθη μάχη ἐκατέρωθεν ὁποῖα,
Ἄ πο' κτίσεως τοῦ κόσμου δὲν ἐφάνη παρομοία!
Ἦ δὴ ἔβλεπες ἔς τὴν λίμνην πτώματα νὰ ἐπιπλέουν,
Παρεκεῖ τὸν Χουτεῖνην, συμπολεμιστὰς νὰ κλαίουں.
Τῶν ὀπλαρχηγῶν ἐνίους κατὰ γῆς ἐξαπλωμένους,
Ἀραβας, χιλίους πέριξ εἰς τὸ αἶμα κυλισμένους,
Τὸν Θεὸν ὁ Ἕλληρ ὕμνει,
Τὴν πληθὺν πτωμάτων βλέπων φερομένῳ ἐν τῇ λίμνῃ.

Μίτην ὁμως, φεῦ! ἀπέβη ἡ χαρὰ τῆς λαμπρᾶς νίκης,
Τοὺς πολεμιστὰς ὁ βλέπων κατεπλήττετο ἐκ φρίκης.
Πάντες εἶχον καταντήσῃ σκέλεθρα ὑπὸ τῆς πείνης,
Τὴν ἐπιμονὴν δ' ἀρέντες τῆς ματαίας τῶν ἀμύνης,
Τολμηρὰν ποιοῦσι νύκτωρ ἐξοδὸν πάντες ξιφῆρεις,
Εἰς τὸν θόρυβον δ' ἐκείνων ὁ Βραῆμ ξυπνᾷ φρενήρης
Τὰς ἐγερτηρίους χροῦει
Σάλπιγγας, ὅτε ἔς τὰ πέριξ ἤχους σπαθισμῶν ἀκούει.

Τοὺς ἐγρηγορότας Τούρκους ἡ φρουρὰ ἡ ἐξελθοῦσα
Ἐσφαζε ἔς τὰ πυκνὰ σκότῃ καὶ εἰς πτώματα πατοῦσα,
Με δόρμην ὥσεί χειμάρρου ρεῦμα, μέσῳ μυριάδων
Τρόμον σπέρουσα διήλθε τόσας φάλαγγας πατάδων.
Μετὰ λύπης ὁ Βραῆμης τὴν φθοράν του ἐθεώρει,
Εἰς τὰς ἀνοικτὰς πλὴν πύλας τοῦ φρουρίου ἐπροχώρει.

Εἰσελθὼν δὲ χαρᾶς πλήρης,
Ἐσφαζε γυναῖκας, παῖδας, ἀδυνάτους καὶ κλινήρεις.

Πρὶν τὸ ξίφος ὅμως θέσῃ τὸ θηρίον εἰς τὴν θήκην,
Ἀπροσδόκητον ἡσθάνθη αἴφνης μ' ἀπορίαν φρίκην,
Πρὸς ὑποδοχὴν του εἶχον ὑπονόμους ἐτοιμάσει,
Μόλις δ' εἶχε πρὸς ἐκεῖνας ὁ στρατὸς του πλησιάσει,
Ὅτε φοβερὰ ἠκούσθη ἡ βροντὴ τοῦ ἡφαιστείου,
Ἐκτινάξαντος ἀπείρους Ἀραβας τοῦ Αἰγυπτίου,
Μετ' αὐτῶν δὲ συνετάφη
Καὶ πληθὺς γυναικοπαίδων ἔς τοῦ φρουρίου τὰ ἐδάφη.

Πένθος ζοφερόν καθ' ὅλην διεχύθη τὴν Ἑλλάδα,
Εἰς τὴν κρίσιμον δ' ἐκείνην τῆς πατρίδος ἀποφράδα
Ἐποχὴν, ὑπὸ Ζαΐμην συνεστήθη ἐξουσία,
Καὶ συνέλευσις συνῆλθε ζωηρὰ καὶ δραστηρία
Πρόγραμμα τὴν πάλιν μόνην ἔχουσα μέχρι θανάτου,
Τὴν καταστροφὴν ποθοῦσα τοῦ Βραῆμ τοῦ ὤμοτάτου,
Ὅστις πρὶν ὑποδουλώσῃ,
Τὴν Ἑλλάδα, ἡβουλήθη εἰς τὸ πῦρ νὰ παραδώσῃ.

Μετὰ τὴν Μετολογγίου πτώσιν ὁ Βραήμης χαίρων,
Πρὸς τὸν Ἀλμυρὸν τῆς Μάνης ἐπτακισχιλίους φέρων,
Κατ' αὐτῆς νὰ πολεμήσῃ θαρσαλέος ἐπροχώρει,
Ἄλλ' ἀποκρουσθεῖς πολλαῖς μὲ ζημίας ὑπεχώρει.
Στρατιὰν εἰς τὸ Δηρόν τῆς πέμψας ν' ἀντιπερισπάσῃ
Τοὺς ὀρεσιβίους ἄνδρας μόλις εἶχε πλησιάσῃ,
Αἶ καλαὶ δρεπανηφόροι
Τὴν ἐθέρισαν γυκαῖκες καὶ πρεσβῦται ξιφηφόροι.

Μετὰ μυριάδων δύο ἐκ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος
Τρέχ' ὁ Κιουταχῆς ἀσθμαίνων εἰς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος.
Πυροβολισμὸν ἀρχίτας κατ' αὐτῆς τὴν κυριεύει,
Καὶ πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν τῆς ὑπερήφανος ὀδεύει.
Τὸν ἀντέκρουσεν ὁ Γκούρας, φονευθεὶς κατὰ τὴν πάλην,
Ὅστις ὅμως 'ς τοὺς ἀπίστους θραῦσιν ἔκαμε μεγάλην,
Καὶ ἐτέραν μ' ὑπονόμους,
Ἐκαμεν ὁ Χορμοβάτης Κώνστας εἰς τοὺς παρανόμους.

Τῶν ἐν Ἀκροπόλει ὄντων εἰς στενὴν πολιορκίαν
Κριεζώτης καὶ Μαμούρης καὶ Τσουρᾶς μὲ εὐτολμίαν
Εἰσελθόντες, τῶν βαρβάρων ἀντικρούουν τὰς ἀνόδους
Καὶ τὰς πέριξ ματαιοῦσι συνεχεῖς αὐτῶν ἐφόδους,
Καὶ Φαβιέρος ὁ φιλέλλην μετ' ἀνδρῶν πεντακοσίων,
Φέροντες ἐπὶ τῶν ὤμων ὕλας πολεμοφοδίων,
Τὴν φρουρὰν ζωογονοῦσι,
Καὶ ἐκ τῶν ἐπάλξεών της τοὺς βαρβάρους πολεμοῦσι.

Ὁ ἀνδρεῖος Καραΐσκος πρὸς τὰς Θήβας ἐκστρατεύει,
Μαθὼν δὲ ὅτι ἐν σῶμα Ἀλβανῶν στρατοπεδεύει
Μέλλον ἐκ τῆς Ἀραχώβης εἰς τὰ Σάλωνα νὰ φθάσῃ,
Τὰ στενὰ καταλαμβάνει ἵνα μὴ αὐτὸ περάσῃ,
Πῦρ κατὰ τὴν ἀφίξιν του ἀδιάκοπον ἀρχίζει,
Τὸν Μουστάμβεην πληγώνει καὶ τοὺς Ἀλβανοὺς σκορπίζει,
Καὶ τὸ τρόπαιόν του στήσας,
Ἐτρεξεν εἰς Τουρκοχώρι τοὺς ἐχθροὺς ἐξαφανίσας.

Φθάσας ὁ Συνταγματάρχης Βούρβαχης ἐκ τῆς Γαλλίας,
Εἰς Καματερόν προὔχωρει διελθὼν ἐκ τῆς Χασίας·
Καὶ ὁ Γόρδων ὁ φιλέλλην εἰς τὸ Φάληρον ἀπέβη,
Ἄλλ' ὁ Κιουταχῆς ταχέως μὲ ἱππέας ἐκστρατεύει,
Καὶ τὸν Βούρβαχην τυχόντα μετ' ἀνδρῶν τριακοσίων
Τὸν προσβάλλει ἐξαπίνης εἰς ἀπέραντον πεδῖον,
Ἄλλ' ὥς ἤρως πολεμίσας
Πίπτει, τὴν Κεφαλληνίαν ὁ υἱὸς αὐτῆς κλείσας.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ κάκειθεν καὶ τὴν Μουνυχίαν τρέχει,
Ἄλλ' ὁ ἤρως Καραΐσκος τὰς κινήσεις του προσέχει.
Φθάσας εἰς τὸ Κερατσίνι ἐν μετόχιον προσβάλλει,
Ἄλλ' ἐκεῖσε πεισματώδης φοβερὰ συνήφθη πάλῃ,
Ἐνθα τέλος ἀπεκρούσθη εἰς τὸ θέατρον ἀφήτας
Τοῦ πολέμου ἐχθροὺς πλείστους, καὶ εἰς αἰσχρὰν ὑποχωρήσας
Φυγὴν, ἄφησεν ἀτάφους
Ἐπεὶ τοὺς τριακοσίους ἐπὶ τοῦ κλεινοῦ ἐδάφους.

Σπεύδοντος τοῦ Λόρδου Κόχραν τὸν Φαβιέρον ἵνα σώσῃ
Ἀπὸ τὴν πολιορκίαν, κ' εἰς τὸν Κιουταχῇ νὰ δώσῃ
Τῆς στρατηγικῆς του τόλμης, μάθημα, γνώμην προτείνει
Εἰς τὸν Τσούρτσ καὶ Καραΐσκον, εἰς ἣν ὅμως οὐδεὶς κλίνει,
Ἵνα σύμπας ὁ στρατός των μετὰ θάρρους ἐφορμήσῃ
Τὴν μακρὰν πολιορκίαν Ἀκροπόλεως νὰ λύσῃ,
Ἄλλ' ὁ Τσούρτσ τῷ ἀντιτείνει,
Ὁ δὲ ἥρως Καραΐσκος ἄλλο σχέδιον προτείνει.

Ἐπιμένοντος τοῦ Κόχραν ὅτι θέλει ἀποπλεύσει,
Ἐὰν μὴ ὁ Καραΐσκος παραχρῆμα ἐκστρατεύσῃ,
ὑπὸ δέτινων Ἑλλήνων ἐν ἱῷ μεταξὺ δοθείσης
Ἀφορμῆς κατὰ τῶν Τούρκων, συμπλοκῆς δὲ συναφθείσης
Ἐφίππος ὁ Καραΐσκος τρέχει νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ,
Μόλις δὲ ἀνοίξας χεῖλη πρὸς αὐτοὺς νὰ ὁμιλήσῃ

Σφαῖρα ΕΠΙΚΑΤΑΡΑΤΟΥ

Τὸν πληγώνει, καὶ ὁ ὕπνος τὸν ἀρπάζει τοῦ θανάτου.

Ἄνευ στρατηγοῦ τὰ στίφη τῶν Ἑλλήνων θορυβοῦσι,
Κ' ἐν μεγίστῃ ἀταξίᾳ τοὺς βαρβάρους ἀπειλοῦσι,
Ἄλλ' ἱππέων αἰφνης ἔλη πανταχόθεν τὰ προσβάλλει,
Καὶ ἐπὶ τῶν προμαχόνων φονικὴ συνήφθη πάλῃ,
Ἐνθα νικητὴς ὁ Τούρκος ἐπὶ τέλους ἀνεφάνη,
Καὶ τὸν στρατηγὸν Καλλέργην μ' ἄλλους ἔτι συλλαμβάνει,
Νικητὴς διὰ ἱππέων,
Πλὴν ἀπώλεσεν ἀπείρους, καίπερ πρὸς πεζοὺς παλαίων.

Τῆς μεγάλης τῶν Ἑλλήνων φοβεράς δοκιμασίας
 Ἦν παραίτιος ὁ Κόχραν, ὅς ἐξ ἀπερισκεψίας
 Καὶ ἐπιμονῆς παρῆναι τὸν στρατὸν νὰ προελάσῃ,
 Ὡς τὴν Ἑλλάδα διψῶν οὗτος τ' ὄνομά του νὰ δοξάσῃ,
 Καὶ τὴν ἐν τῇ Ἀκροπόλει φρουρὰν φεῦ! ἀποθαρρύνει,
 Ἦτις διὰ τοῦ Ναυάρχου Δεριγνὺ ὄρους προτείνει
 Τέλεον ἀπελπισθεῖσα

Πρὸς τὸν Κιουταχὶ συνθήκης εἰς αὐτὸν παραδοθεῖσα.

Τῶν Ἑλλήνων ἐριζόντων, (10) ὁ Βραῆμης ἐκστρατεύει
 Καὶ τὸ φρούριον Χλομοῦτσι τῆς Ἡλείας κυριεύει.
 Πάντας ἐν Πελοποννήσῳ ἔσπευδε νὰ ὑποτάξῃ,
 Πλὴν κατόπιν τοῦ ὁ Ἕλληνας ἔτρεχε νὰ τὸν πατάξῃ,
 Ὅτε θλιβερά τὸ οὖς του εἶδῃσις πικρὰ προσβάλλει
 Τῆς ἀναχωγῆς τῶν ὅπλων, τὸν καταλαμβάνει ζάλη,
 Ἀναγνούς δὲ τὴν συνθήκην
 Τῶν δυνάμεων, τὸ ξίφος ἄκων ἔβαλε ἔς τὴν θήκην.

Νέος ἐκ τοῦ Βυζαντίου στόλος κ' ἐξ Ἀλεξανδρείας
 Πρημμυρεῖ τὰς τῆς Ἑλλάδος καταφύτους παραλίας, (11).
 Κατ' αὐτῶν ὁ Ἀστυγὼς πλεύσας ἑστῆς Ἀμφίσσης τὸν λιμένα,
 Καίει τῶν ἐχθρῶν τὰ σκάφη τὰ ἡγχυροβολημένα.
 Ὁ Βραῆμης ὠργισμένος εἰς σφαγὴν, λεηλασίαν,
 Καὶ εἰς πῦρ τὴν καρποφόρον παραδίδει Μεσσηνίαν,
 Διατάσσει δὲ φρενῆρης,
 Εἰς τὴν Κόρινθον καὶ Πάτρας, ὅπως πλεύσωσι τριήρεις.

Ὁ περιφανὴς φιλέλλην Κόδριγκτων, ὁ τῆς Ἀγγλίας
Ναύαρχος, κηρύττει ὅτι ἐὰν πλοῖον τῆς Τουρκίας
Ἦθελεν ἐμπρὸς τοῦ κόλπου νὰ διέλθῃ καὶ τολμήσῃ
Εἰς τὰς Πάτρας νὰ εἰσπλεύσῃ θὰ τὸ κανονοβολήσῃ.
Στόλου Αἰγυπτίου μοῖρα ἀπ' ἐκεῖθεν διελθοῦσα
Τὴν διαταγὴν δ' ἐκείνου μετὰ θλίψεως μαθοῦσα,
Εἰς Νεόκαστρον εἰσπλέει,
Καὶ πρὶν ἔτι ναυμαχήσῃ τὴν καταστροφὴν κλαίει.

Κατὰ μέτωπον τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν φανέντος ἄλλου,
Πειρωμένου νὰ εἰσπλεύσῃ στόλου Τουρκικοῦ μεγάλου,
Αἱ τῶν φιλελλήνων νῆες αὐθωρεὶ εἰδοποιουσι
Τοῦτον, ἥ ἄλλοῦ νὰ πλεύσῃ, ἥ μὲ πῦρ τὸν ἀπειλοῦσι
Ἐμπροσθεν τοῦ Νεοκάστρου ἐνωθέντες οἱ τρεῖς στόλοι
Τῶν δυνάμεων, εἰσῆλθον οὐριοδρομοῦντες ὅλοι,
Κ' ἔγραψαν ἔς τὴν Μεσσηνίαν
Οἱ τρεῖς στόλαρχοι νὰ παύσῃ πᾶσαν ὁ Βραῆμης βίαν.

Ἐς τὸν λιμένα πολλὰς νῆας εἰς παράταξιν εὐρόντες
Τῶν βαρβάρων, κ' εἰς πετάλου σχῆμα ταύτας κατιδόντες,
Ὁ τῆς ναυμαχίας πρῶτος ναύαρχος εὐθέως στέλλει
Μιανεῖς τοὺς Τούρκους λέμβον καὶ πρὸς τοὺς ἀναγγέλλει
Νὰ ἐκπλεύσωσιν ἐκεῖθεν, ἀλλ' αὐτοὶ περιφρονοῦσι
Τὰς διχταγὰς τῶν Ἀγγλῶν οὕς εὐθὺς πυροβολοῦσι,
Πρὶν παρέλθῃ ὁμῶς μία
Στιγμὴ, ἥρξατο μεγίστη, φρικαλέα ναυμαχία.

Τέσσαρας περίπου ὥρας ἔβρεμον τὰ πυροβόλα.
 Καθ' ἃς ἔκαυσαν τὰ σκάφη τῶν βαρβάρων σχεδὸν ὅλα·
 Ὅσον τὸν πορφυρωθέντα πόντον ἔπλεον ἕξ χιλιάδες
 Νεκρῶν Τούρκων, κ' ἐν τῷ μέσῳ καὶ στόλαρχοι Πασάδες.
 Πανελλήνιος ἐψάλη ἔς τὸν θεὸν δοξολογία,
 Διὰ τὴν φθορὰν ἐκείνην ἣν ὑπέστη ἡ Τουρκία,
 Ἦς ἀπέκοψαν τὴν μίαν
 Πτέρυγα οἱ Εὐρωπαῖοι ἔς τὴν μεγάλην ναυμαχίαν.

Μετὰ τετρακισχιλίων ἐπικούρων ἕξ Ἑλλάδος
 Κρήτες ἔδραμον ἔς τὴν νῆσον, καὶ εἰς τὴν τῆς Πεδιάδος
 Ἀφικθέντες ἐπαρχίαν, σύρουσιν εὐθὺς τὰ ξίφη,
 Καὶ ὀρμοῦσι θαρραλέοι ἔς τοῦ ἐχθροῦ τὰ πυκνὰ στίφη.
 Ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν ἀπίστων ἐξαπίνης κυκλωθέντες,
 Ὑπεχώρησαν ταχέως εἰς Γραμβούσαν πορευθέντες
 Ἀχρὶς οὐ ἐπικουρία
 Νέα ἕξ Ἑλλάδος φθάνει ἔς τὰ ἥρωικά Σφακία.

Εἰς ἄρχαῖον παραχρῆμα φρούριον κατεσκηνώθη,
 Ἀλλ' ἐκεῖσε προσβληθεῖσα μαχομένη διεσώθη.
 Εἰς τὴν συμπλοκὴν ἐκείνην ἐχθροὶ ἔπεσαν ἄθροοι,
 Κ' εἰς τὰ πέριξ τῶν ἀντήχουν οἱ τῶν πληγωμένων γόοι.
 Ὁ Πασᾶς τῆς νήσου τέλος τῇ προέτεινε συνθήκην,
 Τὸ γυμνόν του ξίφος θέσας ἔς τὴν ἀδαμαντίνην θήκην,
 Ὅστις ἔς τὴν ἐπιστροφὴν του
 Εἰς στενὰς, δυσβάτους θέσεις, εὖρε τὴν καταστροφὴν του.

Εἰς τὸ τέρμα τοῦ ἀγῶνος ἡ θεὰ Ἐλευθερία,
 Χρυσᾶς πτέρυγας ἐξήπλου ἔς τὰ ἱστορικὰ πεδία
 Τῆς Ἑλλάδος, ἐνθ' ἀφθόνως ἔρρεν ἡρώων αἶμα,
 Ἀχρὺς οὐ ἡ γραῖα Δύσις ἰλαρὸν ἔτεινε βλέμμα.
 Ὅταν δὲ ὁ Κυβερνήτης ἔφθασε ἔς τὸ ἔδαφός της
 Χαράν ἄφατον ἠεθάνθη ὁ ἀπηυδηκὺς λαὸς της
 Ἑπτὰ χρόνους πολεμήσας,
 Καὶ βαρβάρων μυριάδας εἰς τὰς μάχας ἀφανίσας.

Ἦ τὸν Ἀμβρακικὸν στολίσκος στενὸν κόλπον διαπλέων
 Τῶν Ἑλλήνων, πρὸς τὰ σκάφη τοῦ ἐχθροῦ ἀντιπαλαίων,
 Τετρακόσια προσβάλλει καὶ τὰ κυριεύει ὅλα,
 Ἀψηφῶν τὰ τῆς Πρεβέζης καὶ Ἀκτίου πυροβόλα·
 Νικητὴς ἦν νῦν ὁ Ἕλλην τῆς Βονίτσης, Ἀντιρρίου,
 Τοῦ Αἰτωλικοῦ, Ναυπάκτου καὶ κλεινοῦ Μεσολογίου.
 Κι αἱ φρουραὶ αἱ τῆς Ἀμφίσσης
 Λεβαδείας καὶ Λοκρίδος ὑπετάγησαν ἐπίσης.

Ὁ στρατάρχης Ὑψηλάντης πρὸς τὰς Θήβας ἐκστρατεύει
 Καὶ τὰ λείψανα βαρβάρου στρατιᾶς ἐκεῖ φονεύει.
 Κατὰ δὲ τὴν θέσιν Πέτρας νικητὴς φαιδρὸς προβαίνει
 Καὶ τὸν μέγαν Μουχουρδάρην τοῦ Μαχμούτη περιμένει,
 Ἐξακισχιλίους ἄγων φθορὰν ἔπαθε μεγάλην
 Ζητῶν δὲ καὶ μὴ εὕρισκων δίοδον ν' ἀπέλθῃ ἄλλην,
 Ἦ τὸν στρατάρχην γόνυ κλίνει,
 Ὅστις τέλος νὰ διέλθῃ ἐκ τῆς Πέτρας τὸν ἀφίνει.

Τοὺς ἐνδόξους σου ἀγῶνας, ὦ νικήτρια πατρίς μου,
Ἐνθα τόσοι θερμοὶ πόθοι συγκεντροῦνται τῆς ψυχῆς μου
Ἐμελλεν ἵνα παρίδῃ ἡ σκληρὰ διπλωματία,
Τῆς ὑποδουλώσεώς σου ἡ ποιητικὴ αἰτία.
Πᾶσαι σου αἱ ἐπαρχίαι ἔχαιρον ἐλευθερίαν,
Οἱ ὧμοί δὲ τυραννοὶ σου ἔφευγον εἰς τὴν Ἀσίαν,
Ἄλλ' ἀπόφασις ἐκείνης,
Ἵς ὑπεχρέωσε ἔς τὸν Τοῦρκον ἀλυσίδετος νὰ μείνῃς.(12)

ΑΣΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

 ΕΣΜΟΔΟΤΕΙΡΑ, πατρίς μου, χώρα τῆς ἐλευθερίας,
Ἐνα ἕνα κρίκον θραύεις τῆς μακραιώνος δουλείας·
Εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου ἡ ἀνδρεία σου ἠκούσθη,
Πᾶς θρασὺς κατακτητῆς σου εἰς τὸ αἶμα του ἐλούσθη,
Τὴν ἀρχαίαν εὐκλειάν σου ἐλησμόνησεν ἡ Δύσις,
Θάρρει ὁμως, MAXOMENH, τὸν ζυγὸν σου θ' ἀποσείσης,
Τοὺς ἐχθροὺς θὰ καταστρέψης,
Καὶ μακρῶν ἀγώνων, Κρήτη, τοὺς καρποὺς τέλος θὰ δρέψης.

Ποία χώρα δούλη; ποία; ἔτοιμοι τὸ ξίφος ἔχει,
Καὶ συχνὰ τὸ ἔδαφός της μ' αἶμα τόσον ποία βρέχει;
Μόλις ἀπὸ τὰ βουνά σου σάλπιγξ Ἄρεως ἠχήσῃ,
Καὶ τὸ πρῶτον πυροβόλον τοῦ πολέμου ἀντηχήσῃ,
Στὰς κλεινάς σου πεδιάδας φάλαγγες εὐθὺς ἀνδρείων
Μαχητῶν ταχυκινοῦνται, καὶ τὰ τείχη τῶν φρουρίων
Ἐν ριπῇ πολιορκεῖται
καὶ τῶν βδελυρῶν τυράννων τὴν ζωὴν ἐπαπειλοῦσι.

Εἰς τὴν πρὸ δεκαετίας τριετῇ σου δεινὴν πάλην,
Ἡρώϊς, εἰς τοὺς βαρβάρους θραῦσιν ἔκαμες μεγάλην
Τέσσαρας ὅλας ἡμέρας ἔστρωνον τὰς πεδιάδας
Τῶν Βρυσῶν οἱ μαχηταί σου ἀπὸ Τούρκων χιλιάδας.
Ὁ Σελήμ Πασᾶς ἀφήσας τοὺς νεκροὺς ἐκεῖ ἀτάφους,
Ὁ σωθεὶς διὰ συνθήκης, ἐπὶ πορφυροῦ ἐδάφους
Ἔσπευδε τὰ βήματά του,
Ἄχρις οὗ τὸ κράτος φύγῃ τὸ ζοφῶδες τοῦ θανάτου.

Χαῖρε Ἰδῆ, πῖον ὄρος, 'ς τὰ ἐδάφη σου τὰ θεῖα,
Ἡ Ἀδράστη καὶ ἡ Ἰδῆ ἐβαυκαλίζον τὸν Δία.
Τὴν ἀγέρωχόν σου στέφει κορυφὴν στέμμα νεφέλης,
Κλεινὴ μητὴρ, τῶν Δακτύλων, ἱερέων τῆς Κυβέλλης.
Στὰς μυρτοσχεπεῖς σου ῥάχεις αὔραν πνέει ζωογόνον
Ὁ ἄρματωλὸς, ὁ κλίνην ἔχων ταύτας ἀπ' αἰώνων,
Ὁ ὑπὲρ ἐλευθερίας,
Ἀψηφὼν τὰς τῶν πολέμων ἀπιστεύτους κακουχίας.

Κεῖται εἰς τὰ σύνορά σου μεταξὺ ὀροπεδίων
Ἡ Μονὴ τοῦ Ἀρκαδίου δόξης ἄρθιτον μνημεῖον.
Στίφη μυριάδων Τούρκων πέριξ τὴν πολιορκοῦσι,
Καί τ' ἀπόρρητά της τείχη ὅλον ἐν βομβοβολοῦσι.
Ἄλλ' οἱ ἥρωες ὀπλῆται μοναχοί, γέροντες, νέοι,
Ἀπὸ τῶν ἐπ' ἀλλεῖων της ἔβαλλον οἱ θαρραλέοι
Σφαίρας ὡς βροχὴν πιπτούσας,
Τὰς ὀρδὰς τὰς τερατώδεις τῶν Ὀσμάνων ἀραιούσας.

Ὁ Ἡγούμενος τὰς χεῖρας Γαβριὴλ ἄνω ὑψώσας,
Ἀνεφώνει, «ὦ Θεέ μου, Σὺ τὸν Ἰσραὴλ ὁ σῶσας,
«Τὸν λαὸν τῆς Κρήτης σῶσον φοβεράς δοκιμασίας,
«Καὶ τὰ γυναικόπαιδά της τῆς πικρᾶς αἰχμαλωσίας
«Σὺ εὐλόγησον τὰ ὄπλα, νίκας κατὰ τῶν βαρβάρων
«Δὸς ἡμῖν, κ' ἐκ τοῦ τραχήλου τὸν κλοιὸν δουλείας ἄρον,
Δὸς ἡμῖν ἐλευθερίαν,
«Καὶ κεραύνωσον, οἰκτῆρμον, τὴν ὀλέτειραν Τουρκίαν.»

Καὶ σταυρώσας τοὺς δακτύλους εὐλογεῖ τὰ ὄπλα πάντων
Τῶν ὀλίγων ἀθλητῶν της ἀπογόνων τῶν γιγάντων.
«Νὰ σᾶς ἴδω ἥρωές μου! τοὺς προγόνους μιμηθῆτε,
«Λεοντόκαρδοι ἔς τὰ στίφη τῶν ἐχθρῶν ν' ἀντιταχθῆτε.
«Ὅταν δὲ πυκνὴ ἀγέλη τὸν περίβολον πληρώσῃ,
«Ἡ κλεινὴ Μονὴ τὰ πάντα εἰς τὸ πῦρ θὰ παραδώσῃ,
«Ἡ μικρὰ τοῦ Ἀρκαδίου,
«Τὴν ἀνδρείαν μιμουμένη τοῦ κλεινοῦ Μεσολογγίου.»

Μόλις τοῦ Ἱεροφάντου ταῦτα προῦφερον τὰ χεῖλη,
Ἵπὸ σφαίρας πολεμίας πίπτει τῆς Μονῆς ἡ πύλη.
Μετ' ἀλλαλαγμοῦ ἀγρίου μελανοπροσώπων στίφη
Εἰσορμήσαντα ἐκρότουν τὰς μαχαίρας καὶ τὰ ξίφη,
Ἀδιάκοπον πῦρ ὅμως ἤναπτεν ἐκ τῶν κελλίων,
Χάλαζαν σφαιρῶν ἐκπέμπον κατ' ἀπείρων πολεμίων,
Ὡστε πυραμῖς πτωμάτων,
Ὡς χαράκωμα ὑψώθη καθ' ἐτέρων στρατευμάτων.

Ὅπισθὲν τῆς πολεμοῦντες κ' ἐξαντλήσαντες τὰς σφαίρας,
Ἐσυρον εὐθὺς τὰ ξίφη, τὰς μακρὰς ἄλλοι μαχαίρας,
Καὶ ὥς ἄετοὶ ὀρμῶσι ἐν τῷ μέσῳ τῶν τυράννων,
Κόπτοντες τὰς ξυρισμένας κεφαλὰς τῶν Μουσουλμάνων.
Ἵπὸ τρόμου ἀπαισίου οἱ πολλοὶ καταληφθέντες,
Τὰς τε λόγχας καὶ τὰ ξίφη εἰς τὸ ἔδαφος ἀφέντες,
Τὴν ὑστάτην προσευχὴν των
Ἐκαμνον εἰς τὸν Μωάμεθ, ὅπως σώσῃ τὴν ψυχὴν των.

Φρούδη! ὅμως ἀποβαίνει ἡ χαρὰ τῶν νικησάντων
Εἰς στρατῶν νέων, φεῦ! θέαν' εἰς τὴν Μονὴν εἰσορμησάντων
Φρούδη! ὥς τοῦ ποντοπόρου, ὅστις πλέων τὰς ἐκτάσεις
Τοῦ ὠκεανοῦ, παλαίει πρὸς τὸ κῦμα τῆς θαλάσσης,
Ὅταν δὲ ὁ σάλος παύσῃ καὶ προσμειδιᾷ γαλήνην,
Φαιδρὸς πλέον πρὸς λιμένα τὸ πηδάλιον ἰθύνει,
Κι' ἄσματα ὁ τάλας ψάλλει,
Ἐπ' ἐλπίδι τῶν στοιχείων, ὅτι ἔληξεν ἡ πάλη.

Αἴφνης ὁμως τοῦ Αἰόλου οἱ ἄσκοι ἂν ἀνοιχθῶσι,
Καὶ τὰ ὕδατα ἐκ νέου δι' ἀνέμων ταραχθῶσι,
Ἄπελπις εἰς τὴν ὁρμὴν των τὰ ἱστία περιδένει,
Καὶ ξυλάρμενος τὴν ὥραν τοῦ θανάτου περιμένει.
Οὕτως ἀποφασισθέντες κεκμηχότες ἐκ τῆς πάλης
Οἱ γενναῖοι μαχηταί της καὶ τῆς τοῦ πολέμου ζάλης,
Ἐβαλλον μετὰ τὴν νίκην
Πῦρ μετὰ τοῦ Ἡγούμενου εἰς τὴν πυριταποθήκην.

Φοβερός κατέσχε τρόμος ἔς τὴν βροντὴν τοῦ Ἀρκαδίου,
Τοὺς περὶ αὐτὸ βαρβάρους εἰς τὴν τέφραν τοῦ ὁποίου,
Μάρτυρες μετ' ἄλλοφύλων συνετάφησαν παμπόλλων,
Τὸ δὲ κλέος των ἀντήχει ἀφ' ἐνὸς εἰς ἄλλον πόλον.
Τὴν αἰδιδόν των μνήμην δόξης στέφανος στολίζει,
Κ' ἡ πατρίς τὸ ὄνομά των ἑσχαεὶ θὰ μακαρίζῃ,
Τῶν ἡρώων, ὅπερ ζήσει.
Ἀχρὶς οὐ τὸ πᾶν ὁ Πλάστης εἰς τὸ χάος σφενδονίσῃ.

Ἐκ τῆς ἀδελφῆς Ἑλλάδος τρία σκάφη τὰς τροφάς σου
Στόλον μέγαν ἀψηφοῦντα ἔφερον εἰς τὰς ἀκτάς σου,
Καὶ ἐθελοντὰς προθύμους ἔς τὸν ἀγῶνά σου δραμόντας
Ἐ τοῦ Βαφὲ κ' εἰς ἄλλας μάχας ὑπὲρ πίστεως πεσόντας.
Οἱ ἀνδρεῖοι πλοίαρχοί των τραγωδοῦντες τοῦ πολέμου
Ἀσματα, ἐποντοπόρουν ἐναντίον τοῦ ἀνέμου,
Κ' ἐπιστρέφοντες ὥραιας
Ἐ τὰ ἱστία ῥοδοδάφνας ἔφερον καὶ τὰς κεραίας.

Ὁ στρατὸς τοῦ Αἰγυπτίου ὁ τὸ χῶμά σου πατήσας,
 Τὴν ἀποσκευὴν του πᾶσαν ἤττηθεις ἐκεῖ ἀφήσας,
 Ἔσπειρε τὰ κόκκαλά του ἔς τὰς κοιλάδας καὶ τὰ ὄρη,
 Τάφον ἀνοιχτὸν εὐρίσκων παντοῦ ἔνθα ἐπροχώρει.
 Θεατὴς ἀνίσου πάλης ἡ Εὐρώπη, ψυχρὸν βλέμμα
 Ἐρριπτεν εἰς τοῦ λαοῦ σου τὸ χεόμενον, φεῦ! αἶμα,
 Κι' ἄκαμπτος εἰς ἱεσίας,
 Ὑπὸ τὸν ζυγὸν νὰ μείνης ἔκρινε τῆς τυραννίας.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ (1) Ἀρτεμιν.

(2) Κρήτες: πρῶτοι Ἑλλήνων νόμους ἔσχον, Μίνως θεμένου, δ: καὶ πρῶτος
 θαλασσοκράτης, (Στσεβ βιβλ. μ. 6'. καὶ Θουκυδ. προσίμ.)

(3) Καὶ τὸν ἐξιδεφόν του Μηριώνην.

(4) Τοῦς ὠμοὺς καὶ ἀρπαγας καὶ μητραλοῖα: τῆς Ῥώμης: Βασιλεῖς διεδέχοντο
 ἐνίοτε χρῆστοι καὶ ἄνδρες.

(5) Ἡ Κρήτη ὠνομάζετο τὸ πάλαι, Ἰδαία, Δολίχη, Ἀερία, Τελχινία καὶ Χθονία.

(6) Οἱ μὲν Ἑνετοὶ εἶχον ὡς πάτρωνα τῆς νήσου τὸν ἅγιον Μάρκον, οἱ δὲ
 Κρήτες τὸν ἅγιον Τίτον.

(7) Ὁ ἐξ Ὑδρας Ἀνδρέας Πεπίνος, ὁ ἀρίγνωτος πυρπολητής, ὅστις πολλοὺς
 βαρβάρους κατέκαυσε καὶ κατεπότισε.

(8) Ἐκεῖ ἔπαιον ὁ ῥιψοκίνδυνος Σπαρτιάτης Κυριακούλης Μαυρομυχάλης.

(9) Ἡ ἄφιξις ὁμοῦ τοῦ ἐν Αἰγαίῳ ναυάρχου Ἀμιλτωῖος ἀνεψύχωσε τοὺς
 Ἕλληνας.

(10) Ἀρχαῖον τοῦτο πῖθος Ἑλλήνων, οἱ πρὸς ἀλλήλους στασιάζοντες αἰεὶ καὶ
 τοὺς ὑπερέχειν δοκοῦντας καθελεῖν θέλοντες ἐτρέψωσαν τὴν Ἑλλάδα. Ἡρωδιανὸς Γ'. 2.

(11) Ἀμφότεροι ἐξέπλευσαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1827 ὅπως καταστρέψωσι
 τὴν Ὑδραν καὶ τὸ Ναύπλιον, ἀλλ' οἱ ναύαρχοι τῶν δυνάμεων προέτρεπον τὸν
 Ἰβραήμην νὰ μὴ ποιήσῃ νέαν κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίθεσιν.

(12) Οἱ Κρήτες παρέτεινον τοὺς ἀγῶνας τῶν ἄχρι τοῦ 1830 ὁπότε οἱ στόλοι
 τῶν συμμάχων ἀπέλειπον τὴν νήσον καὶ ὑπεχρέωσαν αὐτὴν νὰ κύψῃ δούλον
 αὐχένα εἰς τὸν Αἰγύπτιον Μαχμέτ Ἀλῆ, ὅστις μυριάδας στρατοῦ ἀπεβίβασεν εἰς
 τὸ αἰμοβαφὲς ἑδαφὸς τῆς, οὕτω δ' ἐξηνάγκασε τοὺς μάρτυρας Κρήτας νὰ παρα-
 δώσωσιν εἰς τοὺς βαρβάρους τὰ φρούρια εἰς ᾗ ἐκυμάτιζεν ἡ Ἑλληνικὴ σημαία.

Οἱ ὑπὸ τῆς ἀδυσωπήτου διπλωματίας ἀδικηθέντες ἀρειμάνιοι καὶ φιλελεύθεροι
 Κρήτες ἐποίησαν δύο ἐπὶ Ὀθωνος ἐπαναστάσεις, τῇ τοῦ 1841 καὶ 1858. Ἐτέ-
 ραν δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τῆς νῦν βασιλείας Γεωργίου τοῦ Α'. κατὰ τὸ 1866, καί-
 περ ὡς ἥρωες πολέμησαντες ἐπὶ τρεῖς ὅλους ἑνιαυτούς· καίπερ ἀνατινάζαντες εἰς
 τὸν ἀέρα τὸ ἥρωικόν Ἀρχαῖδιον, οὗ τὸ κλέος ἀντήχησεν εἰς τὰ πέρατα τῆς
 οἰκουμένης, καίπερ τὰ πάντα θύσαντες ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως μετὰ τῆς ἀδελ-
 φῆς Ἑλλάδος, ἡ σκληρὰ ὁμῶς διπλωματία ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς νὰ καταθῶσι τὰ
 ὅπλα καὶ κύψωσι πάλιν τὸν αὐχένα ὑπὸ τὴν βδελυρὰν δουλείαν.

Πλείστοι τῶν γενναίων ὀπαρχηγῶν τῆς ἐκπατρίστῆς ἔκτοτε, πλανῶνται
 τῇδε κἀκεῖσε κκοιχούμενοι καὶ στενάζοντες ἐν γῇ ξένη.

ᾠδὴ εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ ἀπαγχονισθέντος

Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' .xxx

Ἡ Ἑλλὰς τοῦ Ὁσμάνου, ὁπότεν
Τὰς ἀλύσεις κατέθραυε μόνη,
Τῶν βαρβάρων τὰ στίφη νικῶσα,
Καὶ ἀέλαμπον ἐνδοξοὶ χρόνῳι,

Ἦ τὸν Κεράτιον κόλπον εἰς ναῦτης
Ἐν τῷ μέσῳ νυκτὸς διακρίναι
Ῥασοφόρον νεκρὸν εἰς τὸ κύμα,
Ἄ' ἐκ τῶν στέρνων του στόνον ἀφίνει.

Μὲ σπουδὴν εἰς τὸν θάλαμον τρέχει
Τοῦ πλοίαρχοῦ ἐκεῖνος θαυμάων,
«Σκλάβε! Ἐύπνα, τῷ λέγει νὰ σώσῃς.
Τοῦ ἀγῶνος κειμήλιο, θεῖον»

Ἐγερθεὶς ἀφυπνίζει τοῦ νεύματος
Καὶ τὰς κόπας τῆς λέμβου ἀρπάζει,
«Τὸν στουρνόσσι παιδιὰ, τῶν Ἑλλήνων
Ὁ νεκρὸς Πατριάρχης μᾶς κράζει.

Παραχρῆμα τὴν λέμβον τῶν ῥίπτουν
Πρὸς τὰ πλάγια ἔβη τὸ κύμα
Κλαυθμυρίζον, ἐδῶ καὶ ἐκεῖσε
Τοῦ τυράντου ἐκύλα τὸ θῆμα.

Εἰλαβῶς τὸν ἀνέσυρον ἄνω,
Τὸν ἠπείσθησαν πάντες καὶ εἶπον,
«Μὲ τὸ αἶμα, Θεέ, τοῦ Ἐθνάρχου
Τῆς δουλείας μας πλῦνον τὸν ῥύπον.

Μὲ νεκροὺς σταυρωμένους δακτύλους
Τὸν ἀγῶνα τοῦ ἔθνους ἠυλόγει
Τὸ νεκρὸν του ἡμίκλειστον θυμα
Τὰς βατάνους αὐτοῦ ὠμολόγει.

Ἀνασπῶσιν εὐθὺς τὰς ἀγκύρας,
Τὴν ἰστίαν ταχέως πετῶσι,
Πρὶν τὸ φῶς ἢ Ἡῶ, διαχύσῃ
Τοῦ Εὐρείου τὸ στόμα περῶσι.

Γλυκὺς, εὖριος, ἔπνεε νότος,
Εἰς ὀρθόδοξον χώραν ἀράζουν,
Ἐνθ' ἀφρόως τὸ πίνσπετον σκήλιος
Μὲ μεγάλῃν πομπῇ, ἐκβιβάζουν.

Αὐτοκράτωρ ὁ πάσας Ῥωταίας
 Ὡς τὸν νεκρὸν τοῦ Χριστοῦ ἱερὰρχην,
 Ἐπικήδαια ἔπεμψε δῶρα,
 Τῶν Ἑλλήνων τιμῶν τὸν ἑὺνάρχην.

META ὅλα πεντήκοντα ἔτη
 Τὸ Βυζάντιον δίνην δελφίνος
 Διασχίζον τὸν πόντον ἡρέμα
 Τῆς τερπνῆς καὶ κλεινῆς Σαλαμίνος,

Τὸ διάπλουον περσὶν εἰς λιμένα
 Ὀδυσσεὺς τοῦς λαοὺς ἡλεκτρίζει,
 Καὶ δεινὰ παρελθόντα Ἑλλήνων
 Πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐνθυμίζει.

Τελεταὶ πενθηρόροι τελοῦνται,
 Εὐλαβῶς τὸ μνημεῖον ἡνείχην,
 Πᾶς πιστὸς εἰς προσκύνησιν σπεύδει
 Τῶν πιστῶν συνωθεῖνται τὰ πλήθη.

Τὸν πατέρα λαμβάνει τοῦ ἔθνους
 Ὡς νεκρὸν ἐπιβάτην, πλὴν ζῶντα
 Ἔως οὐ θά κινήται τὸ σύμπαν
 Θὰ τὸν βλέπη τὸ ἔθνος παρέντα.

Τίνος Ἑλλήνος, ὅταν ἐφάνη
 Τὴν μερίστιον φέρον σημαία,
 Ὁφθαλμοὶ δὲν ἐξέγυσι δίκρου
 Εἰς τὴν μάρτυρος πένθιμον θέαν;

Τὰ νερὰ τοῦ Βοσπόρου χαράσσει,
 Πρὶν ἐμβῆ ἔς τὴν καλὴν Προποντίδα,
 Ὡς τὸν Κεράτιον αἶφνης ἢ πρόωρα
 Βυζαντίου ἐστράφη, τὴν εἶδα,

Ὡς νὰ ἔλεγ' ἐκεῖ ἔθνομάρτυς
 Ὡς τὴν ἀγχόνην τῶν Τούρκων ἀνέβην
 Ἐμπειγμὸς ἀλλοφύλων ἐσέρθην,
 Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τὴν χλεύην.

Κατευθύνεται ὅπου Ἑλλήνων
 Τὰ ἔρφα ὑψοῦνται μνημεῖα.
 Πρυτανεύων αὐτὸς θὰ στολίζῃ
 Ἀθιμάτων ἀδρῶν Μουσουλεῖν.

Ποιητὰ! ἐπιτύμβιον μύτην
 Προσφεύς, μὴ ζητεῖς νὰ συντάξῃς,
 Τὸ σεπτὸν καὶ κλεινὸν ἔνσημά του
 Ἐπὶ λίθου ἀρκεῖ νὰ χαραῖξῃ.

Ἐγράψον ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1871.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 Μ. ΦΑΛΤΑΤΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΠΑΤΑΤΣ